

แผนปฏิบัติการ

ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

กรมป่าไม้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมป่าไม้

แผนปฏิบัติการ

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๒

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ

(ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)

❖ แผนระดับที่ ๑

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๖

❖ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๘

๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฉบับปรับปรุง

๙

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

๑๑

๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑๗

❖ แผนระดับที่ ๓ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)
ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

๑๘

๓.๒ แผนปฏิบัติการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๐

๓.๓ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖)
ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

๒๔

๓.๔ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๒๖

๓.๕ แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้การบุกรุกที่ดินของรัฐ
และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗
ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๖

๓.๖ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๙๓
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๗

๓.๗ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๒๘

๓.๘ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

๓๑

ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๙ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๓๒
๓.๑๐ ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	๓๓
๓.๑๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)	๓๕
๓.๑๒ นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๖
๓.๑๓ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๗
❖ แผน และนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการต่างประเทศ และอื่นๆ	
๔.๑ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐	๔๒
๔.๒ การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (COP ๒๖)	๔๓

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

❖ ภาพรวม	๔๖
❖ แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้	๕๓
❖ แนวทางการพัฒนาของกรมป่าไม้	
๓.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	๕๔
๓.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน	๖๐
๓.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชน อยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน	๖๕
๓.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	๗๑
๓.๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท	๘๔
๓.๖ แนวทางการพัฒนาที่ ๖ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้	๘๗
❖ สรุปกรอบแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้	๙๒
❖ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ	๑๐๐
❖ คณะผู้จัดทำ	๑๐๑

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

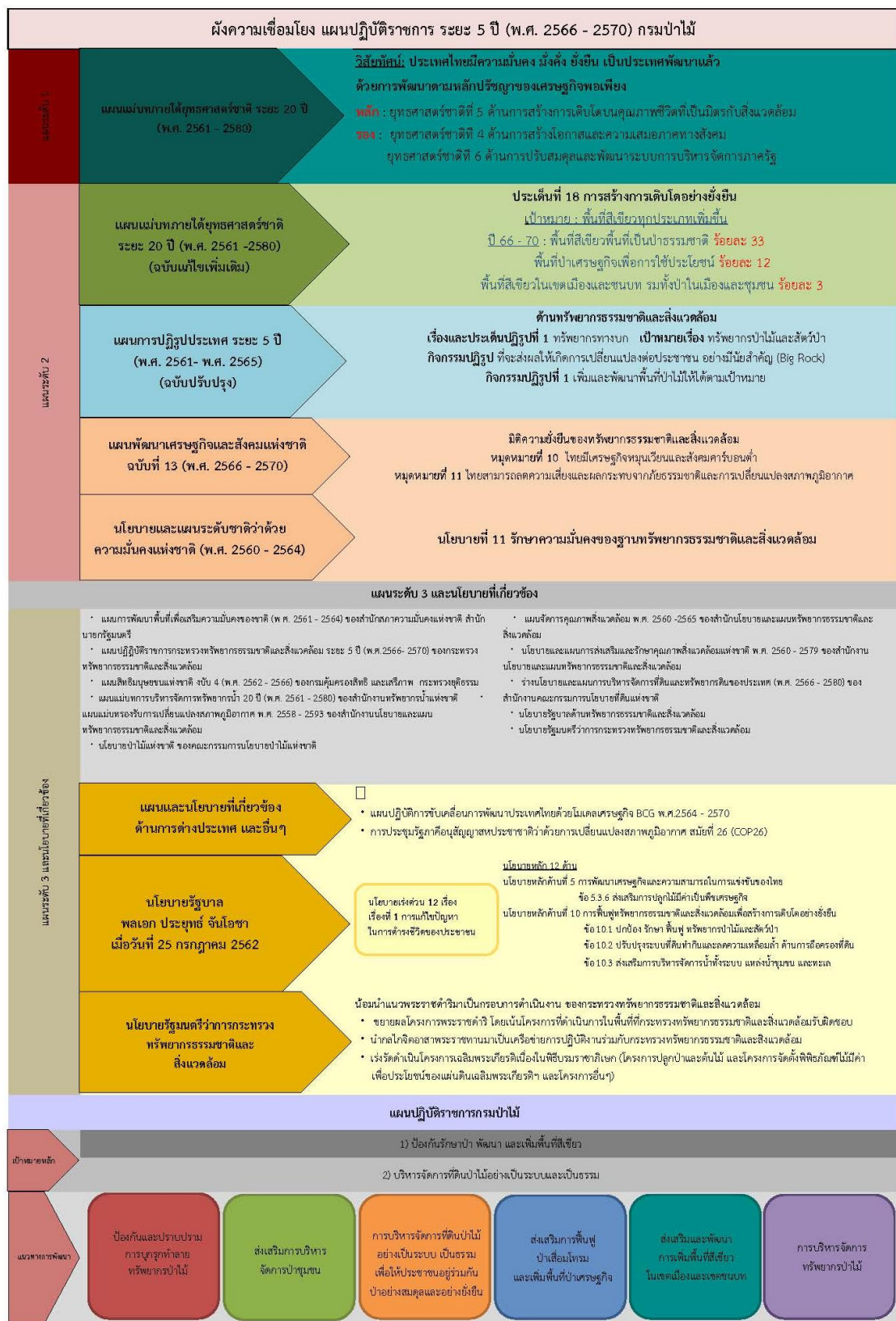
ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าอย่างต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยความสะดวก เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการสนับสนุน พัฒนา และบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมนี้ได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ ๓ ในความรับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับปรับปรุง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ แนวทาง ดังนี้

- ๑) การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุล และอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

[illegible]

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ

ส่วนที่ ๒
ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ
(ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐)
และนโยบายรัฐบาล

❖ **แผนระดับที่ ๑**

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หลัก)

๑) เป้าหมาย

(๑.๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(๑.๒) พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(๑.๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(๑.๔) ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

(๒.๒) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

(๒.๓) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒.๔) ยกระดับกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ เรื่อง ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

๑) เป้าหมาย

(๑.๑) สร้างความเป็นธรรม และความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๑.๒) กระจายศูนย์ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกกระดับ

(๑.๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

(๒.๒) กระจายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ ซึ่งกรมป่าไม้ ได้นำแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คชช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติดคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓, ๔, ๕ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๔ ล้านไร่ และนำเข้าสู่กระบวนการจัดที่ดินให้ชุมชน

๒.๓ ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (รอง)

๑) เป้าหมาย

(๑.๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

(๑.๒) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ

(๒.๒) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแนวทางการพัฒนาเรื่องที่ ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ได้กำหนดให้มีการปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เช่น พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นต้น

❖ แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๒.๑.๑ ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (หลัก)

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- **เป้าหมายที่ ๑** สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน
การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

แผนปฏิบัติราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ จำนวน ๖ ด้าน ในแผนปฏิบัติราชการกรมป่าไม้ ดังนี้ ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๒) แผนย่อยที่ ๑ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

มีเป้าหมายในการสนับสนุนให้พื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครองเพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ตลอดจนชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า มนุษย์ และชุมชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ ผ่านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ พัฒนาการของภาครัฐและออกกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริมการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

■ แนวทางการพัฒนา

แนวทางที่ ๒ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก พร้อมทั้งให้มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการตรวจสอบติดตาม เฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า และส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม พื้นที่ป่านุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์จากป่านั้น และสร้างกลไกที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และกฎหมาย เพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ ป้องกันการลักลอบทำไม้ที่ผิดกฎหมาย

และส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติ ในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติเกิดความรู้สึกห่วงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการบริหาร จัดการพื้นที่ป่าชุมชนและป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม

■ เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ ๒ พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

■ การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บท ฯ

แผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ได้ขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามแผนแม่บท ฯ ในแผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียวโดยกำหนดตัวชี้วัด และ ค่าเป้าหมายในแผนปฏิบัติการราชการกรมป่าไม้ ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และ **เพิ่มพื้นที่สีเขียว** (ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการบริหาร จัดการป่าชุมชน ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ส่งเสริมและพัฒนาการ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้) และ**ด้านการบริหาร จัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม** (การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน)

เป้าหมายการป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อน หน้าและมีแนวโน้มลดลง

๒) พื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ประเทศ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมได้รับ การฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๒,๒๔๓,๖๒๒ ไร่

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจและพื้นที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ ในพื้นที่เอกชน เกษตรกร ทั้งในที่ดินกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทั่วไป จำนวน ๔๒๐,๐๐๐ ไร่

เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

พื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้รับการจัด ระเบียบและแก้ไขปัญหาฯ และมีการควบคุมให้เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาต จำนวน ๙,๘๐๑,๑๖๙ ไร่

๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฉบับปรับปรุง

๒.๒.๑ เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ทรัพยากรทางบก

๑) เป้าหมายเรื่อง ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

(๑.๑) ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ที่เหมาะสมกับกับคุณสมบัติของระบบนิเวศ และการใช้ประโยชน์

(๑.๒) สามารถหยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของชาติ อย่างยั่งยืน

(๑.๓) มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยคำนึงถึงดุลยภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

(๑.๔) ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่ามีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

๒.๒.๒ กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ
กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

๑) เป้าหมาย

(๑.๑) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบ อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และชุมชนมีจำนวนเพิ่มขึ้น

(๑.๓) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภทอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

(๑.๔) อุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพรและการบริการของระบบนิเวศป่าไม้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม

๒) ตัวชี้วัด

(๒.๑) ข้อมูลอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้

(๒.๒) ข้อมูลเชิงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และชุมชน

(๒.๓) องค์กรหรือกลไกที่มีภารกิจรับผิดชอบการประเมินและการรายงานพื้นที่ป่าไม้ ของชาติทั้งระบบในแต่ละช่วงเวลา

(๒.๔) กลไกทางเศรษฐศาสตร์และการตลาดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ครบวงจร

(๒.๕) มาตรการหรือกลไกทางนโยบายหรือกฎหมายเพื่อจัดระเบียบและแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทั้งระบบ

(๒.๖) แนวเขตที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภทมีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับแนวเขตในพื้นที่จริง และมีเอกภาพ

(๒.๗) ปริมาณพื้นที่ป่าไม้ที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายที่ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเหมาะสม เป็นธรรม และเป็นไปตามกฎหมาย

(๒.๘) ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมหรืออัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพรและการบริการของระบบนิเวศป่าไม้

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

๑) เป้าหมายหลัก การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

๒) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑) หมายความว่า ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

(๒.๑.๑) เป้าหมายการพัฒนา

(๑) เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับ

หมวดหมู่

เป้าหมายที่ ๑ การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างการใช้ทรัพยากรทุกขั้นตอนของการผลิต และการบริโภคมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสร้างมูลค่าและรายได้จากเศรษฐกิจ หมุนเวียนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๑.๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วยเศรษฐกิจ หมุนเวียนเพิ่มขึ้น สามารถสนับสนุนการขยายตัว ทางเศรษฐกิจได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์

ตัวชี้วัด ๒.๑ คะแนนดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ติดอันดับ ๑ ใน ๔ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีคะแนนไม่น้อยกว่า ๕๕ คะแนน ในปี ๒๕๗๐

ตัวชี้วัด ๒.๒ พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติ ร้อยละ ๓๓ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๒ ของพื้นที่ประเทศภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายที่ ๓ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน เพื่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและมลพิษลดลง และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ตัวชี้วัด ๓.๑ สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนต่อ ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๔ ภายในปี ๒๕๗๐

กลยุทธ์การพัฒนา

๑) กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามหลัก เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ เพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรม และบริการ โดยการพัฒนาสินค้า บริการและตลาดที่สร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาเครื่องมือและกลไก รวมถึง สนับสนุนการวิจัย การใช้องค์ความรู้เพื่อต่อยอดการใช้วัสดุหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับผลผลิตสู่การเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้า และบริการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ผลักดันให้ภาคเอกชนมี การลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ เกิดการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และส่งเสริมให้นำหลักการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด

มาใช้ในขั้นตอนการผลิตและบริการ ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงกลไก สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การผลิตปริมาณการปล่อยคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สร้างความเชื่อมโยงกับสาขาเศรษฐกิจอื่น ได้แก่ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยว โดยสร้างระบบการผลิตที่เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ภาคการผลิตต้นน้ำจนถึงภาคการผลิตและการบริโภคที่เป็นปลายน้ำตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการ จัดทำมาตรฐานกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ และแนวทางการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ การใช้เครื่องมือและกลไกในตลาดเงินตลาดทุนเพื่อการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน ส่งเสริมมาตรการทางการเงินและการลงทุนสีเขียว ส่งเสริมและสนับสนุนการมาตรฐานการรายงานแห่งความยั่งยืน มาตรฐานทางบัญชีความยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒) กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างรายได้สุทธิให้ชุมชน ท้องถิ่นและเกษตรกรจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พัฒนาขีดความสามารถคนในท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สืบทอดอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดคาร์บอนเพื่อการสร้างรายได้จากการเก็บกักคาร์บอนในภาคป่าไม้ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ จัดทำฐานข้อมูลสำหรับการซื้อขายคาร์บอน ได้แก่ ข้อมูล การตรวจวัดปริมาณคาร์บอนในการผลิตสินค้าและบริการ การประเมินขีดความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนของภาคป่าไม้ และกิจกรรมการกักเก็บคาร์บอนอื่นๆ พัฒนาระบบการรับรองปริมาณการปล่อยและกักเก็บคาร์บอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการเข้าซื้อขายในตลาดคาร์บอนของผู้ปล่อยและผู้กักเก็บคาร์บอน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน สนับสนุนการสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ตอบรับกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ให้ถอดบทเรียนจากชุมชนต้นแบบ รวมทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อขยายผลต่อไปอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ พัฒนาระบบและกลไกสร้างแรงจูงใจ
การเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อเศรษฐกิจชุมชน สร้างกลไกจูงใจให้มีการปลูกป่าในพื้นที่ที่ถูกทำลายหรือพื้นที่ว่าง พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับการผลิต การแปรรูปและการค้าตลอดห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมไม้ สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาคุณภาพ สายพันธุ์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากไม้และสร้างมาตรการจูงใจในการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ

๓) กลยุทธ์ที่ ๓ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ สร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติ
เพื่อการผลิตให้เพียงพอและมีการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ดำเนินการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากส่วนเหลือ
ให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลายปราศจากเศษเหลือและของเสียจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และขยะอาหาร ดำเนินการศึกษาวเคราะห์การไหลของวัสดุ เพื่อบริหารจัดการของเหลือจากการผลิตและการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบกลไกหมุนเวียนใช้ประโยชน์เศษเหลือในภาคอุตสาหกรรม เศรษฐกิจเกษตร ลดการสูญเสียที่เกิดขึ้นในขั้นตอนก่อนถึงผู้บริโภค และขยะอาหาร รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบให้สนับสนุนการนำของเสียจากอุตสาหกรรมที่ยังมี ประโยชน์ให้สามารถนำกลับมาใช้ได้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ บริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ให้เหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการพื้นที่ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔) กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมและกลไกสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ ส่งเสริมงานวิจัยเทคโนโลยีและ
พัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนธุรกิจรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ นำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา และนวัตกรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดของเสียจากกระบวนการผลิต ส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลและแพลตฟอร์มเสริมสร้างความสามารถในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ การบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาเทคโนโลยีการออกแบบ

เชิงนิเวศ การจัดการของเสียการพัฒนาธุรกิจ และการแลกเปลี่ยนวัสดุเหลือใช้ระหว่างธุรกิจ และอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม สนับสนุนการลดและหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร และเพิ่มมูลค่าของเสีย ส่งเสริมการนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุชนิดเดียว การใช้วัสดุรอบสอง การอัปเดตเคลือบมาใช้ในการผลิตและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเดิม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๕ สร้างความร่วมมือถ่ายทอดเทคโนโลยี กับต่างประเทศ พัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ด้านนโยบาย ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ด้านการวิจัย และด้านการนำไปประยุกต์ใช้

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๖ พัฒนาระบบข้อมูล/องค์ความรู้/ มาตรฐาน/กฎหมาย/มาตรการ สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ใช้มาตรการ ทางการเงินและการคลัง เพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตให้ได้ มาตรฐาน ลดมลพิษ และใช้ทรัพยากรให้ เกิดประสิทธิภาพ พัฒนาระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้และแนวปฏิบัติด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนและ สังคมคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และหน่วยงานส่วนกลาง ท้องถิ่นและชุมชนในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการก่อมลพิษ และส่งเสริมการถ่ายทอด เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๕) กลยุทธ์ที่ ๕ การปรับตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจและ การดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดในสังคม ส่งเสริมการสร้าง ความตระหนัก จิตสำนึก ทศนคติแก่ทุกภาคส่วนให้คำนึงถึงความสำคัญของการ ดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เร่งผลักดันให้มีการนำไปใช้อย่าง แพร่หลายในทุกภาคส่วน ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ สร้างแรงจูงใจ และทัศนคติ ในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การบริโภคที่ยั่งยืน พัฒนากลไก เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และไม่ใช่เศรษฐศาสตร์เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสู่วิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีความ โปร่งใส ส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการ รีไซเคิลขยะและบรรจุภัณฑ์ในบ้านเรือน ส่งเสริมการติดฉลากผลิตภัณฑ์ อาทิ ฉลากสีเขียว ฉลาก คาร์บอน ฟุตพริ้นท์ และฉลากพลังงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริโภค

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๔ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและ นวัตกรรมประหยัดพลังงานในครัวเรือน พัฒนาระบบข้อมูลการบริหารจัดการ การผลิตและ การใช้พลังงานทดแทน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมนวัตกรรมประหยัดพลังงานที่มีราคาที่เหมาะสมและผู้ใช้งานสามารถจ่ายได้สร้างการรับรู้และให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดค่าใช้จ่ายในระยะยาว

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๖ ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งเสริมแนวคิดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระดับชุมชน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดการพัฒนาสินค้าและบริการจากนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และยึดการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ พัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในสังคมได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า คุณประโยชน์ และรักษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชุมชน

๒.๒) หมายเหตุที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๒.๒.๑) เป้าหมายการพัฒนา

(๑) เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับ

หมายเหตุ

เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัด ๑.๑ จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จากค่าเฉลี่ย ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในแต่ละภัย

เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัด ๒.๑ มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

ตัวชี้วัด ๒.๒ การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๓ พื้นที่

เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัด ๓.๑ ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่ายที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

กลยุทธ์การพัฒนา

๑) กลยุทธ์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมการใช้มาตรการเชิงป้องกันก่อนเกิดภัยในพื้นที่สำคัญ อาทิ การวางผังเมืองการ จัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัยจากทุกภัย ตลอดจนการปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการออกแบบก่อสร้างอาคารให้ครอบคลุมเรื่องการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ การกำหนดรูปแบบและแนวทางการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง และการพัฒนารูปแบบของสิ่งปลูกสร้างที่ใช้แนวคิดสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ระบุพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำแนกตามประเภทภัย โดยการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและแผนที่เสี่ยงภัยของภัยแต่ละประเภท เพื่อจัดทำแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาบูรณาการความร่วมมือของประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการบูรณาการงบประมาณและมีเจ้าภาพหลักในการดำเนินการตามแผนที่ชัดเจน

๒) กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชนในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตร การศึกษาทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้งแจ้งเตือนภัย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชนในการรับมือและปรับตัวต่อภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) กลยุทธ์ที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกระดับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เพิ่มบทบาทภาคประชาชน ชุมชน และภาคเอกชน ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเพิ่มศักยภาพการดูดซับและเก็บกักก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๓ สนับสนุนการใช้แนวทางธรรมชาติ

ในการจัดการปัญหาภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน เช่น การแก้ไขปัญหา น้ำท่วม โดยการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่คอยรับน้ำ ดักตะกอน การแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ สร้างระบบกักเก็บน้ำย่อยๆ ในระดับท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดิน และการแก้ปัญหาการกัดเซาะ ชายฝั่ง โดยการฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งดั้งเดิมที่เป็นปราการทางธรรมชาติที่สำคัญ

๔) กลยุทธ์ที่ ๕ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ
เพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๑ พัฒนากลไกความร่วมมือกับ
ต่างประเทศในการจัดการภัยธรรมชาติ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการแก้ไขปัญหา ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำโขง การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคีโดยการจัดทำบันทึก ความเข้าใจ ความร่วมมือทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมร่วมกัน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๕.๒ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้
เกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศในด้านภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ มีการจัดการองค์ความรู้ แนวทางปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศมาประมวล และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้อง กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย

๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

วัตถุประสงค์แห่งชาติ

เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยง จากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

นโยบายที่ ๑๑ : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึง ลดความเสี่ยง จากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๒) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง

แผนที่ ๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับ
นโยบายที่ ๑๑ : รักษา ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒.๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๒.๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

๓) กลยุทธ์

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่การอนุรักษ์ที่ชัดเจน

(๒) เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางประชารัฐ

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การลักลอบนำเข้า วัตถุมีพิษ สารเคมีอันตราย และกากของเสียต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมของต่างชาติที่เข้ามาตั้งในอาณาเขตของประเทศไทย และปล่อยของเสียกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) ส่งเสริมการผลิต การบริโภค การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุง กฎหมายระเบียบ เพื่อให้มีการรักษา ค้ำครอง และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถเจริญเติบโตควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม

(๖) ส่งเสริมการรวมตัวในระดับภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นภาคีด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น หมอกควันจากไฟป่า และขยะทะเล เป็นต้น

❖ (แผนระดับที่ ๓)

๓.๑ แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

เป้าหมาย ๔.๕.๕ คน ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริ มีการจัดตั้งถิ่นฐานตามแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนและป่า มีการใช้ประโยชน์ที่ดินพร้อมไปกับการป้องกัน แก้ไขปัญหาทรัพยากรดินเสื่อมโทรม และกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างฐานความมั่นคงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลมั่นคง

กลยุทธ์

๑) อนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำลำธารตามแนวพระราชดำริในพื้นที่เป้าหมาย จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ มุ่งเสริมสร้าง ปุ่กจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของป่าและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าตามแนวทางปลูกป่าในใจคน อาทิ การฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.)

๒) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของมนุษย์ และสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรแผนใหม่แก่ประชาชน

๓) สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและการใช้วัฒนธรรมชุมชน เพื่อลดเงื่อนไขปัญหาความขัดแย้ง และการแย่งชิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔) มุ่งสร้างความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่เป้าหมายและรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ โดยส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างธนาคารอาหารชุมชนและฟาร์มตัวอย่างตามภูมิสังคม

๕) ดำเนินการสำรวจวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและเร่งแก้ไขปัญหาการทับซ้อนแนวเขตที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย โดยเร่งปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการเพื่อลดเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๖) ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษ ไฟป่าอย่างบูรณาการ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในปัญหา การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ทั้งการปรับสภาพพื้นที่ป้องกันและความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ และการประสานการดำเนินงานแก้ไขปัญหามลพิษไฟป่ากับประเทศรอบบ้าน

๗) ป้องกัน และแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรมชั้นวิกฤต และภัยธรรมชาติที่เกิดจากการชะล้างพังทลายของดินที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการพัฒนา ปรับปรุง บำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการรณรงค์การใช้หญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริ

๘) พัฒนาระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยยึดหลักการสร้างสมดุลในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่เป้าหมาย ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่

๓.๒ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติราชการที่ ๑ : การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ที่ ๑.๑ : มีเครื่องมือ กลไกที่สามารถใช้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ ๑ : เสริมสร้างค่านิยมหลักและวัฒนธรรมที่สร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน

ตัวชี้วัด : ดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ)

โครงการ ๑ : โครงการเสริมสร้างการตระหนักรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน

กลยุทธ์ ๒ : ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย

ตัวชี้วัด : ร้อยละของกฎหมายที่ได้รับการทบทวนแก้ไขปรับปรุงและ/หรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ (ร้อยละ)

โครงการ ๓ : โครงการขับเคลื่อนระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ ๓ : พัฒนางองค์ความรู้สู่การสร้างนวัตกรรมทุกมิติในทุกระดับ

ตัวชี้วัด : ร้อยละองค์ความรู้ที่ผ่านการประเมินเป็น Best Practice (ร้อยละ)

โครงการ ๔ : โครงการบริหารจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม

เป้าประสงค์ที่ ๑.๒ : องค์กร บุคลากรได้รับการยกระดับเพื่อรองรับกระบวนการทัศน์ใหม่

กลยุทธ์ ๑ : ยกระดับองค์กรสู่ความเป็นเลิศอย่างมีธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด : จำนวนหน่วยงานที่ผ่านการประเมินระบบบริหารจัดการตามแนวทางที่กำหนด (หน่วยงาน)

โครงการ ๕ : โครงการพัฒนาระบบบริหารราชการสู่ความเป็นเลิศ

ตัวชี้วัด : จำนวนหน่วยงานในกำกับที่ผ่านการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) (หน่วยงาน)

โครงการ ๖ : โครงการส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

-
-
- กลยุทธ์ ๒ : ปรับปรุง ขับเคลื่อนองค์กร รองรับการเปลี่ยนแปลง
ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จของการเปลี่ยนผ่านกระบวนการทำงาน
และกระบวนการให้บริการประชาชนสู่ระบบดิจิทัล (ร้อยละ)
- โครงการ ๘ : โครงการขับเคลื่อน ทส. สู่องค์กรดิจิทัล
- กลยุทธ์ ๓ : เสริมสร้างบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูง
ตัวชี้วัด : ร้อยละของบุคลากรที่มีขีดสมรรถนะสูงตามที่ยังคงกำหนด (ร้อยละ)
สัดส่วนผู้บริหารที่มีความพร้อมเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น (สัดส่วน)
- โครงการ ๑๐ : โครงการพัฒนาระบบการบริหารทุนมนุษย์เชิงยุทธศาสตร์
- เป้าประสงค์ที่ ๑.๓ : ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้กระบวนการทัศน์ใหม่
- กลยุทธ์ ๑ : ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน
ตัวชี้วัด : จำนวนแผนผังภูมินิเวศระดับภาค (จำนวน)
- โครงการ ๑๑ : โครงการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สู่ความยั่งยืนระดับภาค
- ตัวชี้วัด : จำนวนเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (จำนวน)
- โครงการ ๑๒ : โครงการส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- แผนปฏิบัติการที่ ๒ : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
- เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ : การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพ
และคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์ ๑ : จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
ตัวชี้วัด : ดัชนีความเชื่อมั่นของประชาชนในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (คะแนน)
- โครงการ ๑๓ : โครงการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
- โครงการ ๑๔ : โครงการยกระดับความร่วมมือการรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมทุกภาคส่วน (Public Private Social Partnership)
- กลยุทธ์ ๒ : สงวน อนุรักษ์ ปันฟู ให้เกิดความสมบูรณ์เชิงพื้นที่
ตัวชี้วัด : ร้อยละของพื้นที่สีเขียว (ร้อยละ)
- โครงการ ๑๕ : โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- โครงการ ๑๖ : โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
-
-

- โครงการ ๑๗ : โครงการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และเป็นมิตรต่อระบบนิเวศ
- ตัวชี้วัด : ร้อยละของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เฉพาะ ได้รับการอนุรักษ์ พัฒนาและเพิ่มมูลค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ)
- โครงการ ๒๐ : โครงการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เฉพาะ (เกาะ ถ้ำ)
- ตัวชี้วัด : ร้อยละของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์พัฒนา และเพิ่มมูลค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ)
- ตัวชี้วัด : อันดับความหลากหลายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (อันดับ)
- ตัวชี้วัด : จำนวนพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งเพิ่มขึ้น (พื้นที่)
- โครงการ ๒๑ : โครงการเพิ่มศักยภาพแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุล
- ตัวชี้วัด : ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Biodiversity, Coastal Protection, Carbon Storage, Clean Waters, Coastal Livelihoods & Economics, Natural Products, Sense of Place, Tourism recreation) (ร้อยละ)
- โครงการ ๒๒ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณภาพมหาสมุทร
- เป้าประสงค์ที่ ๒.๒ : ลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ ๑ : เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต
- ตัวชี้วัด : ระดับความพร้อมในการจัดการภาวะวิกฤต (ระดับ)
- โครงการ ๒๓ : โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต
- แผนปฏิบัติการที่ ๓** : การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาล ให้เกิดความสมดุลและ ยั่งยืน
- เป้าประสงค์ที่ ๓.๑ : สร้างสมดุลระหว่างต้นทุนน้ำที่มีอยู่และน้ำที่ถูกใช้ไปให้เหมาะสมกับบริบท และความต้องการของประชาชนได้อย่าง เติมประสิทธิภาพในทุกพื้นที่
- กลยุทธ์ ๑ : อนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำ ให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
- ตัวชี้วัด : ป่าต้นน้ำได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู (ไร่)

- โครงการ ๒๘ : ผลผลิต : พื้นที่ป่าไม่ได้รับการบริหารจัดการ
- กลยุทธ์ ๒ : พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ และจัดการ
สภาวะวิกฤตน้ำ
- ตัวชี้วัด : ระดับความมั่นคงทรัพยากรน้ำในส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ (ร้อยละ)
- โครงการ ๒๙ : โครงการจัดสรรทรัพยากรน้ำตามกฎหมาย
- ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ
และเตือนภัย (ร้อยละ)
- โครงการ ๓๐ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เฝ้าระวัง การ
วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ การแจ้งข้อมูลเพื่อการเตือนภัย
และจัดการสภาวะวิกฤต

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

- เป้าประสงค์ที่ ๔.๑ : ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่สมดุลตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy)
- กลยุทธ์ ๑ : ดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG
Economy)
- ตัวชี้วัด : ร้อยละการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐ (SCP Roadmap ๒๐๑๗ - ๒๐๓๗)
- โครงการ ๓๒ : โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ที่ยั่งยืนแก่ประชาชนตาม
แนวทางขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่
ยั่งยืน
- โครงการ ๓๓ : โครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ และวัสดุเหลือใช้ภายใต้
แนวคิด “เศรษฐกิจหมุนเวียน” Circular Economy
- ตัวชี้วัด : ร้อยละชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติ
เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
- โครงการ ๓๔ : โครงการส่งเสริมให้พื้นที่ / ชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากเงินกองทุน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
- ตัวชี้วัด : จำนวนเมืองที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (เมือง)
- โครงการ ๓๕ : โครงการส่งเสริมศักยภาพและบูรณาการความร่วมมือการจัดการ
เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

กลยุทธ์ ๒ : เสริมสร้างระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด : ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม Environmental Performance Index
(EPI) เฉพาะส่วนที่ ทส. รับผิดชอบ Air Quality (ร้อยละ ๒๐)
Sanitation & Drinking Water (ร้อยละ ๑๖) Climate Change
(ร้อยละ ๒๔) (คะแนน)

โครงการ ๓๙ : โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

๓.๓ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ของกรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กล่าวรับรองสิทธิในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไว้ในมาตรา ๔๓ วรรค ๒ ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ อย่างไรก็ตามการพัฒนาของประเทศทางอุตสาหกรรมแบบก้าวกระโดดในอดีตและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการพัฒนาที่ช่วยให้มนุษย์สามารถใช้ประโยชน์จากธรรมชาติได้มากขึ้น กลับเริ่มส่งผลเสียต่อนุษย์เองในด้านต่าง ๆ ทั้งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติที่เริ่มเสื่อมโทรม ความไม่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงกว่าในอดีต ตลอดจนผลเสียในเชิงสุขภาพ ทั้งทางตรงจากการใช้เทคโนโลยี เช่น ยาปราบศัตรูพืช การทำการเกษตรกรรมแบบใหม่และทางอ้อมจากคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ที่ลดลง จึงเป็นประเด็นท้าทายที่รัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลระดับการพัฒนาของประเทศให้เหมาะสมจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

สภาพปัญหา

๑) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติการพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาแม้จะส่งผลให้ระดับรายได้เฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้น และจำนวนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มักส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก อาทิ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดการขาดความสมดุลของระบบนิเวศและส่งผลให้เกิดปัญหาทั้ง เรื่องน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนการเร่งการทำเกษตรกรรมโดยใช้สารเคมีทั้งปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืชตลอดจนปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมจากโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ ซึ่งอาจไม่ได้ผ่านกระบวนการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวนี้จัดเป็นปัญหาในเชิงสิทธิมนุษยชน เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงกับผู้ประกอบการเท่านั้น

หากยังส่งผลต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีสิทธิในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ต่าง ๆ ยังคงไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนที่ได้ดำเนินมาเป็นระยะเวลายาวนานก่อนมีการประกาศใช้กฎหมาย โดยแม้กฎหมายหลายฉบับจะมีเนื้อหาเป็นการละเมิดสิทธิประชาชนที่อาศัยอยู่แต่ก่อน แต่ประชาชนซึ่งในความเป็นจริงเป็นผู้เสียหายกลับตกเป็นผู้กระทำความผิด ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นทางสิทธิมนุษยชนที่ซับซ้อน เนื่องจากในทางหนึ่งนั้นรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลสวัสดิการโดยรวมทั้งหมดของประเทศ เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติเป็นไปอย่างยั่งยืนที่สุดควรมีมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรตามสมควรเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม แต่ในอีกทางหนึ่งนั้นแนวทางหรือมาตรการการอนุรักษ์ทรัพยากรในบางรูปแบบก็อาจไปละเมิดสิทธิมนุษยชนในบางมิติ

ข้อเสนอแนะ

๑) เน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่สร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้มีการพิจารณาปรับใช้ตัวชี้วัดของการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ในการวัดผลการดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน

๒) เร่งบังคับใช้กฎหมายทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดและกฎหมายที่เอาผิดหน่วยงานของรัฐที่ละเลยการควบคุมหรือแก้ไขปัญหาสีงแวดล้อม และปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้เจ้าของสถานประกอบการและอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ปล่อยของเสียจากการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในเขตพื้นที่โดยรอบโรงงานได้ตระหนักว่าหากกระทำความผิดจะถูกลงโทษอย่างรวดเร็วและรุนแรง นอกจากนี้ยังควรเร่งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ต่อผู้คดีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นการเฉพาะ โดยที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ต้องออกทุนทรัพย์ในการฟ้องร้องเอง เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วผู้เสียหายที่เป็นผู้มีรายได้น้อยมักไม่มีทรัพยากรที่เพียงพอในการฟ้องร้องเรียกค่าชดเชยเอาจากผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง

๓) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นการหารือรวมระหว่างทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงนักกฎหมายเท่านั้นหากยังควรให้มีตัวแทนและผู้เชี่ยวชาญจากหลายฝ่ายอื่น ๆ อาทิ ด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนตัวแทนชาวบ้านเขารวมหารือ เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย นอกจากนี้ยังควรมีมาตรการที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่ช่วยบรรเทาผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับประชาชนผู้ดำรงชีวิตในพื้นที่มาอย่างยาวนานก่อนการประกาศใช้กฎหมาย

๓.๔ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๑) เป้าหมายในภาพรวมของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู สามารถชะลอการไหลบ่าของน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำตามผังที่กำหนด มีการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดชัน

๒) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกัน การพังทลายของดิน เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

กลยุทธ์

(๑) การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกป่า และการสร้างฝายชะลอน้ำประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

(๒) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรลาดชัน จัดทำแนวป่ากันชน การปลูกป่าเลียนแบบธรรมชาติ ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการปลูกหญ้าแฝก

๓.๕ แผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๗ ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ยุทธศาสตร์พิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์

๑.๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ผนึกกำลังป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
(๒) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
(๔) ยึดคืนพื้นที่ป่า ยับยั้งการบุกรุกป่า และแก้ไขปัญหาป่าบุกรุกของคน โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักฐานหลัก ร่วมกับหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดิน

กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) กำหนดให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกการตัดไม้ทำลายป่าเป็นวาระแห่งชาติ
(๒) จัดตั้งองค์กรแนวร่วมภาคประชาชนเพื่อปลูกจิตสำนึก
(๓) ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

๑.๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูประบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้
กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) ปรับปรุงระบบการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

(๒) พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานด้านการบริหารจัดการป่าไม้ ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ

(๓) จัดทำแนวเขตทรัพยากรป่าไม้ทุกประเภทให้เป็นแนวเดียวกันที่ชัดเจน

(๔) จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ (Zoning)

(๕) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๑.๔) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่สำคัญ

(๑) จัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมกับ

ประชาชน

(๒) จัดระบบการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการ และ

ลดการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า

(๓) ให้คนอยู่กับป่าพึ่งพากันอย่างมีความสุข

(๔) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูและดูแลป่าอย่างยั่งยืน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๓.๖ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓ ของสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

๑) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติมุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีแนวทางและมาตรการ ดังนี้

(๑) การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์

(๒) การกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

ภาคป่าไม้ มุ่งเน้นการอนุรักษ์การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟู พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ทั้งนี้ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่า ควรจัดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่มีการสื่อสารข้อมูลอย่างครบถ้วนและโปร่งใสในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการตัดสินใจโดยอิสระ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม และมีกลไกในการนำผลจากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยมีแนวทางและมาตรการ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการปลูกต้นไม้และเครือข่ายธนาคารต้นไม้และการปลูกสวนป่าเศรษฐกิจให้เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนตามแนวทางการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Management : SFM) และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อระบุแหล่งกำเนิดของไม้ เช่น ลายพิมพ์ ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) เป็นต้น

(๒) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาาระบบพันธบัตรป่าไม้ โดยการระดมทุนจากภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ตามหลักการการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services : PES) และแนวทาง REDD+ เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้ให้คงสมดุลตามธรรมชาติและลดก๊าซเรือนกระจกจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมุ่งเน้นบทบาทของชุมชน เชิงนิเวศในการอนุรักษ์ป่า และคุ้มครองสิทธิของชุมชนในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

(๓) ส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ ด้วยการสนับสนุน การผลิตและดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นที่มีความยั่งยืนและเป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ร่วมกันของสังคมเพื่อพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาและวิถีท้องถิ่นให้สามารถนำไปขยายผลโดยจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

(๔) สนับสนุนบทบาทความร่วมมือจากภาคเอกชน ในการสงวนรักษา อนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าผ่านโครงการ CSR โดยสร้างเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการและต่อยอดการดำเนินการซึ่งกันและกัน

(๕) พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า โดยสร้างการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟป่าโดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่เสี่ยงรวมถึงสนับสนุนการป้องกันการเกิดไฟป่า เช่น การจัดทำร่องน้ำบริเวณขอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์และการจัดทำฝายต้นน้ำลำธารให้ทั่วถึง เป็นต้น

๓.๗ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๑) นโยบายด้านการจัดการป่าไม้

๑.๑) เชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในการบริหารจัดการป่าไม้ทุกระดับให้มีเอกภาพและประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนา ระหว่างการบริหารราชการทุกระดับรวมทั้งมีการประสานความร่วมมือ และพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาป่าไม้ของชาติ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและต่อเนื่อง

๑.๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย (๑) ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ (๒) ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนให้ได้ตามเป้าหมายภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

๑.๓) จำแนกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมของประเทศและระดับพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

๑.๔) ปรับปรุงแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภทของรัฐให้ชัดเจนและมีเอกภาพ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕) พัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ทั้งในภาพรวมของประเทศ และระดับพื้นที่ ให้มีมาตรฐานเอกภาพทันต่อสถานการณ์ครอบคลุมพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท และเชื่อมโยงกับ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรอื่นของประเทศและกำหนดหน่วยงานหรือคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและเหมาะสม

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทและหน้าที่ของทุกภาคส่วนให้มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมรวมทั้งรับผิดชอบในการอนุรักษ์การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๗) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบ ให้มีประสิทธิภาพโดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน

๑.๘) บริหารจัดการป่าอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งป้องกันภัยธรรมชาติต่าง ๆ และรักษาสภาพธรรมชาติที่สวยงามหรือมีจุดเด่นเฉพาะตัว โดยให้คงไว้ซึ่งสภาพธรรมชาติรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้มากที่สุด ซึ่งการใช้ประโยชน์ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพหรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาการวิจัยและนันทนาการ

๑.๙) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ ที่ดินป่าไม้ของรัฐอย่างเหมาะสมเป็นธรรมภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึง ผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสิ่งแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้โดยให้แล้วเสร็จ ภายใต้กรอบเวลา

๑.๑๐) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และการตลาดเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ อย่างเหมาะสม

๑.๑๑) พื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้มีความสมบูรณ์โดยกำหนดพื้นที่ เป้าหมาย ในการฟื้นฟูป่าอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ต่อสาธารณะบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และกำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงาน ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๑.๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพสามารถ อำนวยประโยชน์ต่อชุมชน สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน เป็นส่วนส่งเสริม ให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็งและเป็นการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๑.๑๓) พัฒนาการจัดการสัตว์ป่าทั้งระบบรวมทั้งแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าอย่างเป็นรูปธรรม และสัตว์ป่าได้รับการคุ้มครองรักษาและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาระบบนิเวศสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒) นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ผลผลิตและการบริการจากป่าไม้และ อุตสาหกรรมป่าไม้

๒.๑) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินของรัฐที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์และในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่มีใช้ของรัฐให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไม้ และตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน

๒.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้ครบวงจรในทุกระดับ และพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม

๒.๓) พัฒนาและส่งเสริมการรับรองป่าไม้ตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการรับรองทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๒.๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์การบริการจากป่าไม้อย่างสมดุลยั่งยืน และเกื้อกูลระบบนิเวศ

๓) นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้

๓.๑) ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้ให้สามารถบริหารจัดการ ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขนาดที่เหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน และปรับปรุงวิสัยทัศน์ ภารกิจ หรือพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ และแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒) พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตให้กับประชาชนและการบริการอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

๓.๓) พัฒนาและส่งเสริมให้มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานป่าไม้ทั้งระบบ อย่างเป็นรูปธรรม โดยภาครัฐมีการบริหารอัตรากำลังที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรมบุคลากร ภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชนและประเทศ มีคุณธรรมและมีการพัฒนาตามเส้นทาง ความก้าวหน้าในอาชีพ

๓.๔) พัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรป่าไม้ทุกระดับให้มีความเป็นมืออาชีพในงานป่าไม้ มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงาน รวมทั้งจัดสวัสดิการของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานคุ้มครองรักษาทรัพยากรป่าไม้ในภาคสนาม ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงาน ที่ปฏิบัติและไม่น้อยกว่าบุคลากรสายงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน

๓.๕) กำหนดให้มียุทธศาสตร์หรือแผนการวิจัยภาคป่าไม้ในนโยบาย ยุทธศาสตร์หรือ แผนการวิจัยระดับชาติ และ/หรือพิจารณาจัดตั้งสถาบันวิจัยป่าไม้ในระดับชาติ รวมทั้งสนับสนุนและ พัฒนางานวิชาการวิจัยและนวัตกรรมให้ตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ทั้งระบบ

๓.๖) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการป่าไม้ทั้งระบบ รวมทั้งพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

๓.๗) ให้มีคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติที่จัดตั้งเป็นการถาวร โดยกฎหมายมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศทั้งระบบ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประสาน และให้คำแนะนำแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้พิจารณาจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๓.๘ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าประสงค์

เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในระดับปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) ยุทธศาสตร์

๒.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มุ่งให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรม สามารถกระจายการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส เพื่อลดข้อขัดแย้งลดความเหลื่อมล้ำของสังคม รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุง พัฒนา และจัดทำกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีการกระจายอำนาจและสร้างความเป็นหุ้นส่วน มีกระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เน้นการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิผล มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกัน เชื่อมโยงกันทั้งประเทศ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิผล

๒.๑.๑) กลยุทธ์สำคัญ (๒ กลยุทธ์)

(๑) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(๒) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน

๓.๙ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙
ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) เป้าหมายรวม ๓ เป้าหมาย ได้แก่

(๑) ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

(๒) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีขีดความสามารถและร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

(๓) ประเทศไทยมีบทบาทร่วมสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับประชาคมโลก

๒) นโยบายหลัก

(๑) นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุลเป็นธรรม และยั่งยืนเป้าประสงค์ของนโยบาย คือ มีทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์และคงความสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงาน ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนโดยสงวนและอนุรักษ์พื้นที่ที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพสูงไว้เพื่อให้มีระบบนิเวศที่สมดุลต่อไป รวมถึงจัดให้มีระบบการเข้าถึง แบ่งปันและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม โดยจำกัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เกินอัตราการฟื้นฟูของทรัพยากรเพื่อความยั่งยืน

(๑.๑) นโยบายที่ ๑.๑ อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม ซึ่งมีประเด็นหลักตามรายสาขา คือ ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรดินและที่ดิน ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(๑.๒) นโยบายที่ ๑.๒ จัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน มี ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจัดให้มีอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างเพียงพอ การเข้าถึงอาหาร น้ำ และพลังงานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และการสร้างเสถียรภาพทางอาหาร น้ำ และพลังงาน

(๑.๓) ตัวชี้วัด

(๑.๓.๑) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ (สัดส่วนพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๕ สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๕)

(๑.๓.๒) สัดส่วนที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับศักยภาพ และสมรรถนะของที่ดิน (ลดลง)

**๓.๑๐ ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ**

เป้าประสงค์

(๑) แนวเขตที่ดินของรัฐมีความชัดเจน รวมถึงเพิ่มและรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติและป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ให้มีสัดส่วนร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ เป็นไปตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศมีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

(๓) การกระจายการถือครองที่ดินของประเทศมีการกระจายตัวมากขึ้น และประชาชนที่ได้รับการจัดที่ดินมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(๔) มีกลไก เครื่องมือ องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นนโยบายหลัก ๔ ด้าน

(๑) **ประเด็นนโยบายที่ ๑ : การสงวนหวงห้ามที่ดินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ** วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสงวนหวงห้ามและบริหารจัดการที่ดินของรัฐในภาพรวม และมุ่งเน้นการอนุรักษ์ ดูแลรักษา และฟื้นฟูพื้นที่ป่าธรรมชาติ และป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ของประเทศให้มีความอุดมสมบูรณ์และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นไปตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังเพื่อให้แนวเขตที่ดินของรัฐมีความชัดเจน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐเกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติเกิดความสมดุลและยั่งยืน ประชาชนได้รับประโยชน์จากระบบนิเวศ โดยมีการดำเนินงานภายใต้ ๕ ตัวชี้วัด ๓ แนวทางการพัฒนาหลัก และ ๔ แผนงานที่สำคัญ ดังนี้

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดทำเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐตามหลักเกณฑ์ One Map แล้วเสร็จ
๒. ที่ดินของรัฐถูกบุกรุก (ลดลง)
๓. ความสำเร็จของการพิสูจน์สิทธิเพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน (เพิ่มขึ้น)
๔. สัดส่วนของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่ประเทศ (เพิ่มขึ้น)
๕. ระดับความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ป่า (คงเดิม/เพิ่มขึ้น)

แนวทางการพัฒนาหลัก

๑. การแก้ไขปัญหาความทับซ้อนเกี่ยวกับแนวเขตที่ดินของรัฐ
 ๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
 ๓. การอนุรักษ์ ดูแลรักษา และฟื้นฟูพื้นที่ป่า เพื่อรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
- ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

แผนงานที่สำคัญ

๑. แผนงานแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐและให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ
๒. แผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ
๓. แผนงานพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐ เพื่อแก้ไขข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ

กับประชาชน

๔. แผนงานอนุรักษ์บริหารจัดการและฟื้นฟูพื้นที่ป่า

(๒) ประเด็นนโยบายที่ ๓ : การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการกระจายการถือครองที่ดินด้วยวิธีการที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมถึงการจัดที่ดินทำกิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีการดำเนินงานภายใต้ ๔ ตัวชี้วัด ๒ แนวทางการพัฒนาหลัก และ ๓ แผนงานที่สำคัญ ดังนี้

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนผู้ยากไร้ไม่มีที่อยู่อาศัยหรือที่ดินทำกิน (ลดลง)
๒. ระดับรายได้ของผู้ได้รับการจัดที่ดินอยู่ในระดับที่สูงขึ้น (เพิ่มขึ้น)
๓. ระดับความพึงพอใจของผู้ได้รับการจัดที่ดินทำกิน (เพิ่มขึ้น)
๔. สัดส่วนการถือครองที่ดินของประเทศมีการกระจายตัวเพิ่มมากขึ้น (เพิ่มขึ้น)

แนวทางการพัฒนาหลัก

๑. การยกระดับเครื่องมือและกลไกกำกับควบคุมการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม

๒. การจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

แผนงานที่สำคัญ

๑. แผนงานยกระดับเครื่องมือและกลไกกระจายการถือครองที่ดิน

๒. แผนงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ ภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๓. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนตามภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) ประเด็นนโยบายที่ ๔ : การบูรณาการและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างมีเอกภาพ วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของระบบบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เอื้อต่อการกำหนดทิศทางและกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดความเป็นเอกภาพ โดยมีการดำเนินงานภายใต้ ๕ ตัวชี้วัด ๓ แนวทางการพัฒนาหลัก และ ๓ แผนงานที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

๑. มีระบบฐานข้อมูลที่ดินและทรัพยากรดินที่ทันสมัยและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. มีการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและทรัพยากรดิน
๓. มีการพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม และมาตรการทางเลือก เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
๔. มีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
๕. มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

แนวทางการพัฒนาหลัก

๑. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้มีประสิทธิภาพ
๒. การพัฒนาเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม
๓. การพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

แผนงานที่สำคัญ

๑. แผนงานพัฒนากลไกเชิงสถาบันและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
๒. แผนงานพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
๓. แผนงานพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

๓.๑๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDGS)

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ป่าฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

๑) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำจัดในแผ่นดินรวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน เฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๒) ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย ฟื้นฟูดินที่เสื่อมโทรม รวมถึงแผ่นดินที่ได้รับผลกระทบจากการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ความแห้งแล้ง และอุทกภัย และพยายามที่จะบรรลุถึงโลกที่ไร้ความเสื่อมโทรมของที่ดิน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๔) สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศเหล่านั้นที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

๕) ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของดินที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

๖) สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

๗) ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

๘) นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบกและน้ำและควบคุมหรือขจัด priority species ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๙) บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การวางแผนกระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๓.๑๒ นโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) นโยบายรัฐบาล (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒) นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑.๑) ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้รายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๑.๒) ด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

(๑) ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างจริงจัง รวมถึงเร่งฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม แก้ไขกฎหมายป่าไม้ที่ซ้ำซ้อน เร่งคืนพื้นที่ป่า โดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าและสามารถทำกิน ได้อย่างเหมาะสม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมบทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)

พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(๒) ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รกร้าง และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภทจัดทำ แผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาดินที่ทับซ้อน และแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจนเพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

(๓) ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้มีระบบ การจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำ ทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้ง ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๒) นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง เรื่องที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน “... จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม...”

๓.๑๓ นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การน้อมนำแนวพระราชดำริ มาเป็นกรอบการดำเนินงานของ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ขยายผลโครงการพระราชดำริ โดยเน้นโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับผิดชอบ

(๒) นำกลไกจิตอาสาพระราชทานมาเป็นเครือข่ายการปฏิบัติงาน ร่วมกับกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) เร่งรัดดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในพิธีบรมราชาภิเษก (โครงการปลูกป่า และต้นไม้ และโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑน์ไม้มีค่าเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินเฉลิมพระเกียรติฯ และโครงการอื่น ๆ)

๒) ปี ๒๕๖๖ : ทส. ปีแห่งการปรับตัวและการฟื้นฟู : Adaptation and Rehabilitation Year
“Adapt & Rehab Year”

๒.๑ การปรับตัว (Adaptation) เพื่อตอบสนองความต้องการ และความคาดหวังของประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง สามารถรองรับต่อสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลง หรือวิกฤต โดยมีประเด็นดังนี้

(๑) บุคลากรปรับตัว/ปรับชีวิต

- บุคลากรมีแนวคิดใหม่ (รับผิดชอบ/ทุ่มเท/นำการเปลี่ยนแปลง)
- การดำรงชีวิตใหม่ (พึ่งพาตนเอง/ระมัดระวัง/ดูแลสุขภาพ)
- การศรัทธาในตนเอง (เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน/ประชาชนและ

ความภาคภูมิใจต่อหน้าที่)

(๒) ปรับสมรรถนะ

- รูปแบบการบริหาร
- สู่ระบบดิจิทัล/นวัตกรรม/Platform
- เพิ่มประสิทธิภาพ
- บุคลากร/เครื่องมือ
- จัดองค์กร/รูปแบบ
- ยืดหยุ่น/คล่องตัว ตามสถานการณ์
- ให้ความสำคัญ
- เชิงพื้นที่ และดำเนินโครงการ Joint mission

(๓) ปรับการจัดการ

- การทำงานรูปแบบใหม่ (มุ่งผลลัพธ์/ลดกระบวนการ/กฎระเบียบ ข้อบังคับ)
- มุ่งเป้าหมาย/ความคาดหวัง (ความรวดเร็วในการบริการ/ประสิทธิภาพ/ คุ่มค่า/

โปร่งใส)

- บริหารความอิสระ/เปิดกว้างและเชื่อมโยง
- ทบทวน/ปรับกลยุทธ์ (ขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรค/ล่าช้า)
- มีแผนปฏิบัติการ
- กำหนดระยะเวลาปฏิบัติ และระยะเวลารายงาน/วิเคราะห์และแก้ปัญหา
- ลดความเสี่ยง (มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้

ให้ความสำคัญระบบรายงานเป็นราย ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๑ ปี ในทุกระดับ)

- มีระบบบริหารความเสี่ยงในภาวะวิกฤต (มีการทำงานแทนกันได้)

(๔) ปรับการสื่อสาร/สร้างความเข้าใจ

- การสื่อสารรูปแบบใหม่ (กระชับ ฉับไว เข้าใจง่าย)
- เนื้อหา (ตรงประเด็น/ตรงกลุ่มเป้าหมาย)
- ประชุมสัมมนาผ่านระบบ conference และ Zoom

- สร้างการเรียนรู้/ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ระดับล่าง และประชาชน เป้าหมาย(๕)
- ปรับให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสานสัมพันธ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- สร้างความเข้มแข็งระดับพื้นที่
- การมีส่วนร่วมของประชาชน/ปราชญ์ชาวบ้าน
- สร้างศรัทธาให้ชุมชน
- มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน และองค์กรประชาชน
- ผสมผสาน/บูรณาการ และสร้างสัมพันธ์ การทำงานระหว่าง ทส./

การเมืองและท้องถิ่น

๒.๒ การฟื้นฟู (Rehabilitation) เพื่อสร้างความยั่งยืน และความมั่นคงของประเทศ เกิดความสมดุล ดูแลสิ่งแวดล้อม รักษาฐานทรัพยากรทางชีวภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดโลกร้อน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งประกอบด้วย การฟื้นฟูสมรรถนะการทำงานใหม่ (เกิดจากผลลัพธ์การปรับตัว) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : เป็นฐานการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม การฟื้นฟูรายได้ประชาชน : ครีวเรือนพอยู่พอกิน และอบอุ่น และการฟื้นฟูชุมชนให้เข้มแข็ง : เกิดเศรษฐกิจฐานราก และสังคมมีสุข เพื่อการมุ่งเป้าหมายไปข้างหน้าอย่างไร้ขีดจำกัด และไม่สิ้นสุดตามนโยบาย “ทส.ยกกำลัง เอ็กซ์ (ทส.^X)” ดังนี้

๒.๒.๑) สร้างเศรษฐกิจครัวเรือน สังคมมีสุข ชุมชนเข้มแข็ง

การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ภายใต้ คทช. (ป่าสงวนแห่งชาติ) พื้นที่เป้าหมายรวม ๑๒.๕ ล้านไร่

๒.๒.๒) การจัดตั้งป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และการส่งเสริมการจัดการพื้นที่ป่านันทนาการ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว เป้าหมาย ปี ๒๕๖๖ ป่าชุมชน ๔๔๙ ป่าชุมชน ป่านันทนาการ ๓๐ แห่ง

ข้อสั่งการ

- ให้กรมป่าไม้ ดำเนินการมุ่งการสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

๒.๒.๓) การปลูกป่า ภายใต้โครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า รวมถึง เป็นแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจกให้กับประเทศไทย เพื่อการแบ่งปันคาร์บอนเครดิต เป้าหมาย รวม ๒.๖๘ ล้านไร่

ข้อสั่งการ

- ให้กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จัดทำแผนการปลูกป่าร่วมกัน (โดยกรมป่าไม้ เป็นเจ้าภาพ) ทั้งนี้ ให้มีการเตรียมกล้าเพื่อสนับสนุนโครงการ

- จัดหาเอกชนมีส่วนร่วม (CSR) เพื่อดูแลป่าต่อ/จัด Carbon Credit

๒.๒.๔) การพัฒนาอุทยานธรณี และถ้ำ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาธรรมชาติ

ข้อสั่งการ

- ให้ดำเนินงานเป็นโครงการ Joint mission ระหว่างกรมทรัพยากรธรณี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ กรมป่าไม้

๒.๒.๕) การผ่อนผันให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เข้าทำประโยชน์ ในพื้นที่ก่อนได้รับอนุญาต

- ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ : ยื่น ๑๓๗,๔๔๔ คำขอ

- ป่าสงวนแห่งชาติ ๘๓,๗๐๖ คำขอ

- ป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช

๒๔๘๔ ๔๓,๗๓๘ คำขอ

๓) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง

๓.๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕: การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๑) การจัดการสิ่งแวดล้อม

(๑) เร่งรัดการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (ไม่ให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และอนามัยของประชาชน)

(๒) ควบคุมและส่งเสริมการจัดการคุณภาพอากาศ (ไฟฟ้า / หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีระบบแจ้งเตือนและป้องกันเมื่อเผชิญเหตุ

๓.๑.๒) การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

(๑) การหยุดยั้งการทำลายป่าและพื้นที่ป่า

- การขับเคลื่อนและจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการที่มีการบูรณาการของหน่วยป้องกันของ อส. ปม. ทช. สป.ทส. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ใช้กลไก คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) และศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๔ กอ.รมน. เพื่อดำเนินการ

- นำภาพถ่ายดาวเทียมและระบบติดตามผ่านดาวเทียม รวมถึง อากาศยานไร้คนขับมาเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูป่า

(๒) การบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่ป่า (คนอยู่กับป่า)

- ขับเคลื่อนการจัดที่ทำกินให้ชุมชนด้วยกลไกคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีการสนับสนุนงบประมาณของ คทช. จังหวัดให้สามารถ ดำเนินการได้

- เร่งรัด สำนองการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าทุกประเภทของชุมชน ให้ครบถ้วน การพิสูจน์การบุกรุกใหม่ (หลังปี ๒๕๕๗) ของราษฎร

- เร่งรัดการพิสูจน์และนำข้อมูลจาก One map มาใช้ในการจัดการเพื่อแก้ปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าภายในกระทรวงให้แล้วเสร็จ

(๓) การเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว

- จัดทำแผนการปลูกฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม โดยเฉพาะในพื้นที่ยึดคืนจากนายทุน หรือพื้นที่ คทช. (พื้นที่ส่วนกลางของชุมชน)
- ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่สาธารณะในเมืองหรือชุมชน
- ส่งเสริมเอกชนและประชาชนในการปลูกไม้มีค่าและการสร้างเศรษฐกิจจากป่าปลูก หรือมีการลงทุนอุตสาหกรรมจากป่าปลูก
- ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ และอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในหมู่บ้าน / ชุมชนตนเอง

(๔) ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

- จัดตั้งและต่ออายุโครงการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
- การจัดทำแผนที่ขอบเขต ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา แผนและกิจกรรมการดำเนินงานในอนาคตเป็นรายป่าชุมชน

๓.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖: การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ส่งเสริมและจัดการระบบ และบูรณาการงานในการสร้างการรับรู้ความเข้าใจ โดยการประชาสัมพันธ์ การสร้างสื่อและช่องทางการนำเสนอให้ถึงประชาชน โดยเฉพาะผู้นำชุมชน และราษฎรอาสาสมัคร

(๒) ส่งเสริมและสร้างความร่วมมือ (การมีส่วนร่วม) โดยให้ความสำคัญ เครือข่ายจิตอาสาพระราชทานฯ เครือข่าย และภาคี เช่น อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล (อส.ทล.) เป็นต้น รวมถึงการสร้างความผูกพันของเครือข่ายและภาคีดังกล่าว เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะพัฒนารูปแบบการให้บริการของกรมฯ และกองฯ ใน สป.ทส. เช่น แอปพลิเคชัน หรือเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ มาใช้

(๔) พัฒนาระบบ Big Data พัฒนาขีดความสามารถสมรรถนะสูงด้วยการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีบริการที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง

(๕) การสนับสนุนการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ระดับอำนวยการและปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการเติบโต มีความก้าวหน้า ในสายอาชีพ (Career Path)

(๖) เร่งรัดการสร้างจิตสำนึก แนวคิด และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ โดยสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้อง และชอบธรรม หน่วยงานพัฒนาการบริหารจัดการ ป้องกันปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ/ มีมาตรการควบคุม กำกับ และติดตาม

๓.๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๒ : การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น)

(๑) สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(๒) สร้างและส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่สำคัญอื่น ๆ ให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นเศรษฐกิจสีเขียว

❖ แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการต่างประเทศ และอื่นๆ

๔.๑ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio – Circular – Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐพิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน BCG Model ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน และผู้แทนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

มีเป้าหมายและตัวชี้วัดหลัก

- ๑) มีฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย
- ๒) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น
- ๓) ลดการใช้ทรัพยากรลง ๑ ใน ๔
- ๔) นำพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้ ร้อยละ ๑๐๐
- ๕) ผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจากฐานทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรับรองและส่งเสริมตลาด

๖) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ร้อยละ ๑๕ จากกรณีปกติ

ประเด็นการขับเคลื่อน

- ๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ
- ๒) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดขยะและของเสีย
- ๓) ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
- ๔) มุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หน่วยปฏิบัติโครงการคาร์บอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกรมป่าไม้ มีจำนวน ๑๗ หน่วย ดังนี้

๔.๑) สถานีวนวัฒนวิจัย

- สถานีวนวัฒนวิจัยบ่อแก้ว จ. เชียงใหม่
- สถานีวนวัฒนวิจัยแม่กา จ. พะเยา
- สถานีวนวัฒนวิจัยแม่สะนาม จ. เชียงใหม่
- สถานีวนวัฒนวิจัยห้วยบง จ. เชียงใหม่
- สถานีวนวัฒนอินทิล จ. เชียงใหม่

๔.๒) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่ ๑ (ลำปาง)
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่ ๒ (สุโขทัย)
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่ ๓ (เลย)
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่ ๖ (นครราชสีมา)

๔.๓) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่า

- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ป่าภาคเหนือ (ลำปาง)

๔.๔) ศูนย์วนวัฒนวิจัย

- ศูนย์วนวัฒนวิจัยที่ ๒ (ลำปาง)
- ศูนย์วนวัฒนวิจัยที่ ๓ (กำแพงเพชร)
- ศูนย์วนวัฒนวิจัยที่ ๖ (นครราชสีมา)

๔.๕) สจป.

- ศูนย์วิจัยผลิตผลป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่
- ศูนย์วิจัยผลิตผลป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- สถานีวนวัฒนวิจัยลานสาง จ. ตาก
- สถานีวนวัฒนวิจัยพิษณุโลก
- ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน พิษณุโลก เพชรบูรณ์

อุดรธานี ศรีสะเกษ ชัยนาท สระแก้ว ราชบุรี ตรัง กระบี่ ลำปาง ขอนแก่น นครราชสีมา ลพบุรี
สระบุรี สุราษฎร์ธานี และเลย

**๔.๒ การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
สมัยที่ ๒๖ (COP ๒๖)**

๑) เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ๒๐๕๐ (พ.ศ. ๒๕๙๓) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ได้ในปี ๒๐๖๕ (พ.ศ. ๒๖๐๘) โดยเสนอยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ

๒) เป้าหมายในการดูดซับก๊าซเรือนกระจกจากสาขาป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ได้ ๑๒๐ MtCO₂eq ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ เพื่อมุ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุเป้าหมายความตกลงปารีส

(Paris Agreement) ของการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า ๒ องศาเซลเซียส และพยายามไม่ให้เกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส

๓) ยุติการตัดไม้ทำลายป่า และฟื้นฟูป่าไม้ ภายในปี ๒๐๓๐

ตัวชี้วัด

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (COP ๒๖)

๑) จำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ได้ ๑.๕ องศาเซลเซียส จากการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลง ๔๕% ภายในปี ๒๐๓๐ และบรรลุเป้าหมาย Net Zero หรือปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายในปี ๒๐๕๐

๒) จำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ได้ ๒ องศาเซลเซียส จากการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลง ๒๕% ภายในปี ๒๐๓๐ และบรรลุเป้าหมาย Net Zero ภายในปี ๒๐๕๐

๓) ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่เป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี ๒๐๖๕

ส่วนที่ ๓
สาระสำคัญ
แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

ส่วนที่ ๓

สาระสำคัญแผนปฏิบัติการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

❖ ภาพรวม

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักของประเทศที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านป่าไม้ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ประเภทอื่น ๆ ในความรับผิดชอบจำนวน ๖๕ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ประเทศ (๓๒๓ ล้านไร่) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ ๕๐ ๕๗ ๕๘ และ ๗๒ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ในการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและรัฐต้องอนุรักษ์คุ้มครอง บริหารจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

และเพื่อให้การดำเนินงานด้านป่าไม้บรรลุตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้มีพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ กำหนดให้เพิ่มสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ ลดอัตราการบุกรุก พื้นที่ป่าไม้ และเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคป่าไม้ของประเทศ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป้าหมายกรมป่าไม้ นำความสุขของประชาชนบนฐานการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นตัวตั้ง และปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีความใกล้ชิดและทำงานกับประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงนำมาประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมป่าไม้ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และแนวทางการพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ วิสัยทัศน์ : “เป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการรักษาป่าเดิม เพิ่มป่าใหม่ ใส่ใจประชาชน
บนรากฐานนวัตกรรม และธรรมาภิบาล”

- ๓.๒ พันธกิจ :**
๑. ป้องกัน และรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้คงอยู่
 ๒. เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้อุดมสมบูรณ์ตอบสนองความต้องการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
 ๓. บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม
 ๔. บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน
 ๕. วิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้
 ๖. ส่งเสริมการจัดการพื้นที่ป่าไม้ เพื่อการนันทนาการ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
 ๗. พัฒนาความสามารถเชิงรุกขององค์กร ทั้งระบบ กลไก ข้อมูลสารสนเทศ และปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓.๓ ภารกิจ : กรมป่าไม้มีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริม ทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยกลยุทธ์การเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และมีภารกิจอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ควบคุม กำกับ ดูแล ป้องกันการบุกรุก การทำลายป่า และการกระทำผิดในพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเชื้อเพลิงฟอสซิล กฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
๒. ศึกษา วิจัย วางแผน และประสานงานเกี่ยวกับการปลูกป่าเพื่อการฟื้นฟูสภาพป่าและระบบนิเวศ
๓. ส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชน และการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจในลักษณะสวนป่าภาคเอกชนและสวนป่าในรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ป่าเศรษฐกิจของตลาดในประเทศและต่างประเทศ
๔. อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และจัดการให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ และการอนุญาต ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากไม้ อุตสาหกรรมไม้ ที่ดินป่าไม้ และผลิตภัณฑ์ป่าไม้
๕. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้ และที่เกี่ยวข้องกับไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๓.๔ แนวทางการพัฒนา จำนวน ๖ เรื่อง ดังนี้

- ๑) ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
- ๒) ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
- ๓) การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
- ๕) ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๖) การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

๓.๕ อัตรากำลัง

กรอบอัตรากำลังปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๑,๕๐๗ อัตรา ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๑,๘๗๒ อัตรา ลูกจ้างประจำ จำนวน ๖๖๗ อัตรา พนักงานราชการ จำนวน ๖,๗๖๓ อัตรา พนักงานจ้างเหมา จำนวน ๒,๒๐๕ อัตรา

๓.๖ หน่วยงานในกรมป่าไม้

การแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ ตามกฎกระทรวง กรมป่าไม้มีการแบ่งส่วนราชการ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย

- ๑) ราชการบริหารส่วนกลางหน่วยงานเทียบเท่าระดับสำนัก/กอง ๘ หน่วยงาน และกลุ่มงานขึ้นตรงต่ออธิบดี ๓ กลุ่มงาน ได้แก่
 - (๑) สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
 - (๒) สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
 - (๓) สำนักจัดการป่าชุมชน
 - (๔) สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
 - (๕) สำนักจัดการที่ดินป่าไม้
 - (๖) สำนักแผนงานและสารสนเทศ
 - (๗) สำนักบริหารกลาง
 - (๘) กองการอนุญาต
 - (๙) กลุ่มนิติการ
 - (๑๐) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
 - (๑๑) กลุ่มตรวจสอบภายใน
- ๒) ราชการบริหารส่วนกลางมีภูมิภาค จำนวน ๑๓ หน่วยงาน
 - (๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)
 - (๒) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย)
 - (๓) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ (ลำปาง)

-
-
- (๔) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)
 - (๕) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๕ (สระบุรี)
 - (๖) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)
 - (๗) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ (ขอนแก่น)
 - (๘) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)
 - (๙) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)
 - (๑๐) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)
 - (๑๑) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)
 - (๑๒) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)
 - (๑๓) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ (สงขลา)

การแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ ตามอำนาจการบริหารภายใน เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นของกรมป่าไม้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย แนวทางและแผนปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพพลุ่งขึ้น จึงจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มขึ้นเป็นการภายใน จำนวน ๑๖ หน่วยงาน แบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๖ หน่วยงาน และหน่วยงานส่วนกลางในภูมิภาค จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ได้แก่

๑) หน่วยงานส่วนกลาง

- (๑) สำนักโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
- (๒) สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
- (๓) สำนักการป่าไม้ต่างประเทศ
- (๔) สำนักงานจัดการป่านันทนาการ
- (๕) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๖) กลุ่มงานจริยธรรม

๒) หน่วยงานส่วนกลางในภูมิภาค

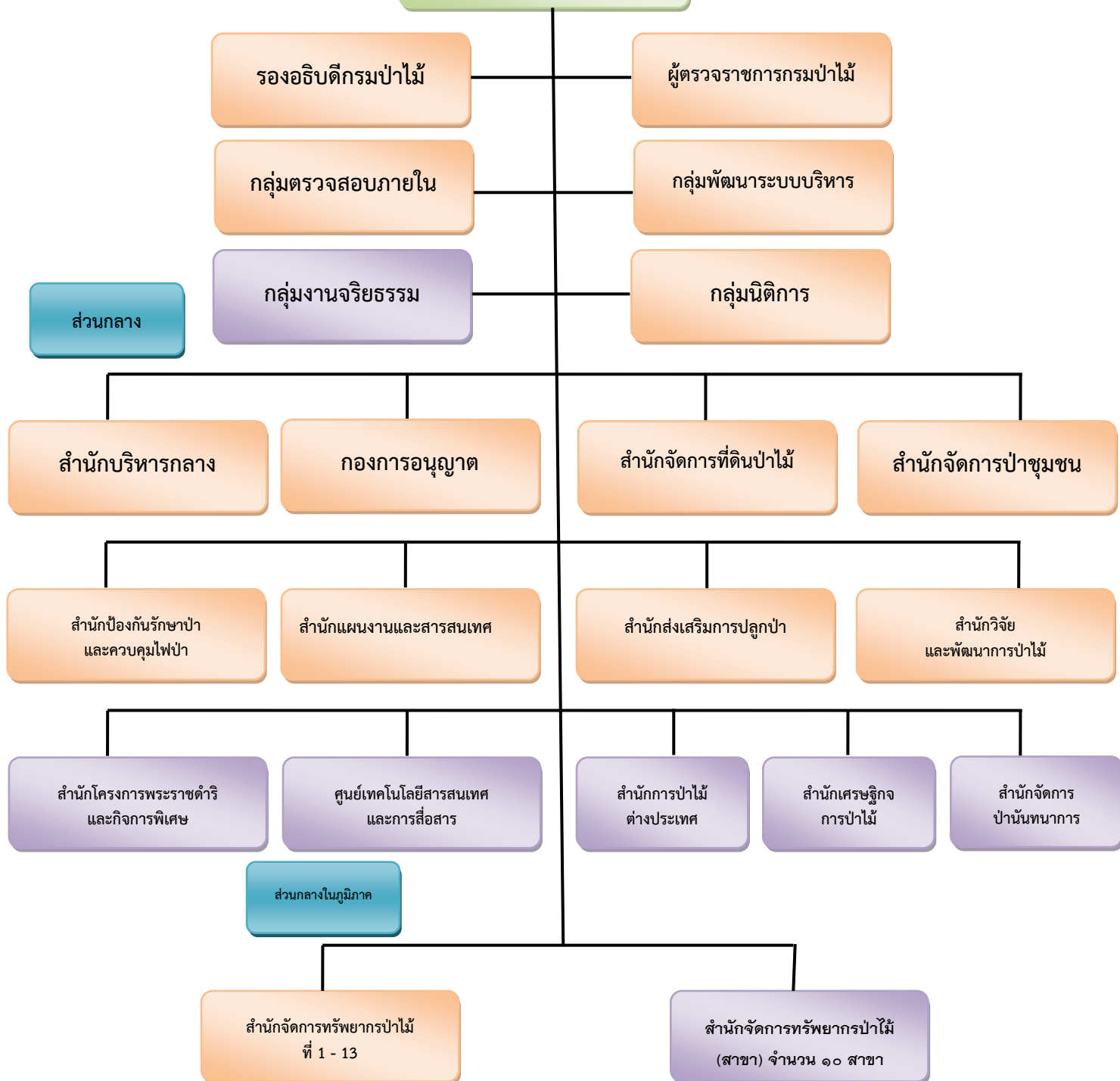
- (๑) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน
- (๒) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ สาขาแพร่
- (๓) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขาพิษณุโลก
- (๔) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์
- (๕) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ สาขานครพนม
- (๖) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี
- (๗) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี
- (๘) สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ สาขาเพชรบุรี

-
-
- (๙) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ สาขากระบี่
- (๑๐) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สาขานราธิวาส
- ๓) หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จำนวน ๑,๗๑๖ หน่วย
- (๑) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย
- (๑.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ - ๑๓ จำนวน ๑๓ สำนัก
- (๒) หน่วยปฏิบัติงานที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อำนาจการบริหารของกรมป่าไม้
- (๒.๑) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขา ๑๐ สาขา
- (๒.๒) ศูนย์ป่าไม้จังหวัด ๗๖ จังหวัด
- (๒.๓) หน่วยป้องกันและพัฒนา ๓๓๐ หน่วย
- (๒.๔) หน่วยป้องกันรักษาป่า ๔๐๑ หน่วย
- (๒.๕) ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๙ ศูนย์
- (๒.๖) หน่วยฝึกอบรมการป้องกันและควบคุมไฟป่า ๔ หน่วย
- (๒.๗) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ และการสมสสิทธิ์ ๒ ศูนย์
- (๒.๘) ด่านป่าไม้ ๒๔ ด่าน
- (๒.๙) ด่านป่าไม้กรุงเทพฯ ๔ ด่าน
- (๒.๑๐) ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ ๑๔ แห่ง
- (๒.๑๑) สถานีเพาะชำกล้าไม้ ๙๖ แห่ง
- (๒.๑๒) สวนป่า ๕ แห่ง
- (๒.๑๓) โครงการพัฒนาป่าไม้ทุ่งกุลาร้องไห้ ๑ โครงการ
- (๒.๑๔) ศูนย์วนวัฒนวิจัยภาค ๔ ศูนย์
- (๒.๑๕) สถานีวนวัฒนวิจัย ๔๐ สถานี
- (๒.๑๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ภาค ๔ ศูนย์
- (๒.๑๗) ศูนย์วิจัยพลังงานจากไม้ ๑ ศูนย์
- (๒.๑๘) ศูนย์วิจัยผลิตผลป่าไม้ ๔ ศูนย์
- (๒.๑๙) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ๓ ศูนย์
- (๒.๒๐) ศูนย์และพัฒนาวัสดุทดแทนไม้ ๔ ศูนย์
- (๒.๒๑) ศูนย์ส่งเสริมวนศาสตร์ชุมชน ๑๕ แห่ง
- (๒.๒๒) ศูนย์เรียนรู้วนศาสตร์ชุมชนกรมป่าไม้ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑ ศูนย์
- (๒.๒๓) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ๑๔๑ โครงการ
- (๒.๒๔) ศูนย์ฝึกอบรม ๒ ศูนย์

แผนภูมิโครงสร้างกรมป่าไม้

ตามอำนาจการบริหารภายใน

อธิบดีกรมป่าไม้

๓.๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง ฎีกา กำหนด ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งควบคุมการทำไม้หวงห้าม การเก็บหาของป่าหวงห้าม ตราประทับไม้ ควบคุม การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ การควบคุมการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ การแปรรูปไม้ การมีไม้แปรรูปหรือ ไม้ท่อนไว้ในครอบครอง การบุกรุกยึดถือครอบครองป่า รับรองไม้ ถ่านไม้ และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อการค้า หรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ทั้งนี้เพื่อสงวนและรักษาป่าไม้อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ

๒) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งเน้นการรักษาพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุด โดยห้ามบุคคลใดทำไม้ หรือเก็บหาของป่าทุกประเภท (ทั้งหวงห้ามและไม่หวงห้าม) ห้ามบุกรุกหรือยึดครอบครองป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๔) และรัฐมีนโยบายช่วยเหลือราษฎรหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นในการใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติได้ (มาตรา ๑๓/๑, มาตรา ๑๖, และมาตรา ๒๐)

๓) พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กำหนดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสวนป่า การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ทำสวนป่า ในการทำไม้ที่ได้มาจากการปลูกสร้างสวนป่า การแปรรูปไม้ในสวนป่า ตลอดจนการเก็บหาค้า ไม้ไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งของป่าในสวนป่า และการออกไปสำคัญรับรองการจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นมาตรการในการส่งเสริมและจูงใจให้มีการปลูกสร้างสวนป่าควบคู่ไปกับการบริหาร จัดการพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ

๔) พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่เกี่ยวข้อง

ควบคุมการมีเลื่อยโซยนต์ไว้ในครอบครอง และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร การอนุญาตให้ครอบครองเลื่อยโซยนต์เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม ป้องกันและปราบปรามการบุกรุก ทำลายป่าตามนโยบายของรัฐบาล และเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพที่ต้องใช้เลื่อยโซยนต์ โดยสุจริต

๕) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ และ ประกาศที่เกี่ยวข้อง

มุ่งหมายให้บุคคลและชุมชนได้ประโยชน์จากป่าชุมชน เกิดเจตคติในการดูแลรักษา และจัดการป่าชุมชนร่วมกับรัฐ เพื่อป้องกันการตัดไม้โดยผิดกฎหมายและการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพในป่าให้อยู่ ในสภาพที่สมบูรณ์และคงอยู่เป็นมรดกทางธรรมชาติของประเทศ และของมนุษยชาติสืบไป และ มุ่งหมายเพื่อกำหนดสาระแห่งสิทธิของบุคคลและชุมชน ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา

ตลอดจนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรอง

โดยมีคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน (มาตรา ๙) คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด (มาตรา ๒๓) และคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน (มาตรา ๔๔) ซึ่งคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับ ทำหน้าที่ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการในการดำเนินการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ จนถึงระดับนโยบาย เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะ มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน และมีการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะอีกด้วย และเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่

❖ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

๓.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อป้องกันและหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงทวงคืนผืนป่าจากผู้บุกรุกครอบครอง ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า มีพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ ให้มีสภาพที่สมบูรณ์

๓.๒ เป้าหมาย

๑) ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๒) บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๓.๓ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) เป้าหมายป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๑.๑) อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ไม่มากกว่าปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มลดลง

๑.๒) พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของราษฎร ในชุมชนไม่น้อยกว่า ๒,๘๘๓ ป่าชุมชน

๑.๓) พื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ ๒,๒๔๓,๖๒๒ ไร่

๑.๔) ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ จำนวน ๔๒๐,๐๐๐ ไร่

๑.๕) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทเพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ และสนับสนุนกล้าไม้ เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว จำนวน ๕๐๐ ล้านกล้า

๑.๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์และ จัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า จำนวน ๕๐๐ แห่ง

๑.๗) บริหารจัดการจัดตั้งป่านันทนาการ จำนวน ๓๐ แห่ง

๒) เป้าหมายบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

๒.๑) ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/ทำกินได้อย่างมั่นคง เป็นธรรมและยั่งยืน

๒.๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย จำนวน ๙,๘๐๑,๑๖๙ ไร่

๒.๓) หมู่บ้านได้รับการสำรวจถือครองที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและได้รับการจัดทำ แผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ระดับพื้นที่ เพื่อจัดระเบียบการใช้ที่ดิน ๑๑,๖๘๒ หมู่บ้าน

❖ แนวทางการพัฒนาของกรมป่าไม้

๓.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์ป่า (ศปก.พป.) โดยมีอธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้บัญชาการศูนย์ เพื่อบูรณาการดำเนินงานชุดปฏิบัติการพิเศษ ปม. อส. และ ทช. ได้แก่ พยศผิไพร พญาเสือ เขียวดวง และฉลามขาว ดำเนินการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ ร่วมกับทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง บก.ปทส. ศปป.๔กอ.รมน. ในการหยุดยั้ง การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และทวงคืนผืนป่า จากผู้บุกรุกถือครอง พื้นที่ป่าไม้มีผลการดำเนินคดีในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ ดำเนินการจับกุมผู้บุกรุกพื้นที่ป่า ๒๗,๑๑๔ คดี ผู้ต้องหา ๕,๕๗๗ คน พื้นที่ยึดคืน ๗๕๔,๙๘๓ ไร่ ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันมีเนื้อที่ป่าไม้คงเหลือ ๑๐๒.๔๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ จากข้อมูลสถิติป่าไม้พบว่าในช่วงปี พ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๔๑ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๒.๒๙ ล้านไร่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๗ พื้นที่ป่าไม้ลดลงเฉลี่ย ปีละ ๐.๒๙ ล้านไร่ และในปี พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้เริ่มคงที่ มีแนวโน้มการบุกรุกทำลายป่าลดลง และมีเป้าหมายให้มีการบุกรุกทำลายป่าไม้อีกต่อไป พร้อมทั้งจะดำเนินงานทวงคืน ผืนป่าด้วยความเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับนายทุนให้ดำเนินคดีให้ถึงที่สุดและทำการปลูกฟื้นฟู ในพื้นที่ทวงคืนให้กับเป็นป่าสมบูรณ์ดังเดิม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีตรวจติดตามการบุกรุก และนำทางเพื่อให้เข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็วเพื่อยุติและจับกุมผู้กระทำความผิดให้ได้ อย่างทันท่วงที และสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการราษฎร อาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นโครงการที่ร่วมดำเนินการกับกองทัพบก เพื่อสนองพระราชโบาย ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่มีพระราชประสงค์ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลายป่ามาเป็นผู้ดูแลรักษาและ ใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างยั่งยืน และเมื่อมีการจัดตั้งองค์กรในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรม แล้วจะได้รับการพิจารณาให้เข้ารับพระราชทาน “ธงพิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต”

การดำเนินงานด้านป้องกันและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้ได้ถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการ กระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แล้ว และได้ประสานกับ อปท.เพื่อสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าทั่วประเทศ ในส่วนการปฏิบัติการดับไฟป่าของกรมป่าไม้ ได้จัดชุดเฉพาะกิจ เคลื่อนที่เร็วควบคุมไฟป่า (เขียวยวไฟ) โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

มาใช้ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า พร้อมกับสนธิกำลังพลดับไฟฟ้า และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่ไม่เผาป่าอย่างเคร่งครัด

เป้าหมาย : อัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้และทำลายทรัพยากรป่าไม้ ไม่มากกว่าปีก่อนหน้าและมีแนวโน้มลดลง

แนวทางย่อย : ๑. ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟฟ้า

๒. พัฒนาศักยภาพการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟฟ้า

๓. ปรับปรุงการบุกรุกทำลายป่า

ตัวชี้วัด : ๑. มีเครือข่าย ฯ และจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้ง และป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ เครือข่ายทั่วประเทศ ๔๕๐ เครือข่าย

๒. บุคลากรและหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพและมีความพร้อมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟฟ้า ๑๐๐ %

วิธีการ :

๑. **ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม**

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการที่ดินป่าไม้ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการป้องกันรักษาป่า เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดตั้งเครือข่ายในการป้องกันรักษาป่า และควบคุมไฟฟ้า ร่วมกับทุกภาคส่วน

๒. **สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย**

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ระดับพื้นที่ เช่น การเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการบริหารพื้นที่ป่าในระดับท้องถิ่นการประสานและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการสมัครเป็นสมาชิกเครือข่ายป่าไม้ ในรูปแบบของสัญลักษณ์ร่วม หรือการมอบโล่รางวัล และการประกาศเชิดชูเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

๒.๓ สร้างเครือข่ายป่าไม้ โดยรวบรวมเครือข่ายเดิม เช่น เครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า เครือข่ายไฟป่า เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายปลูกป่า เครือข่ายนักวิจัยและสร้างเครือข่ายใหม่ เพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกมิติและเกิดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่าย

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อเตรียมความพร้อม และเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓.๒ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแนวร่วมหรือเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่เข้มแข็งทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน

๓.๓ ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และบูรณาการทำงานร่วมกัน

๓.๔ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันรักษาป่า โดยสร้างจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมของราษฎรในการอยู่ร่วมกับป่าอย่างพึ่งพาอาศัยกัน อย่างยั่งยืน

๓.๕ บูรณาการความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วม กับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

๔. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการป้องกันรักษาป่า รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และจัดการที่ดิน ป่าไม้ และการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๒ จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันรักษาป่าหรือหยุดยั้งการทำลายป่า และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ มีการทดสอบและเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพพร้อมปฏิบัติงาน

๔.๔ สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบให้มีความรู้และวินัย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๕ จัดสวัสดิการให้เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าให้ได้อย่างเหมาะสม

๔.๖ จัดตั้งหน่วย หรือด่านตรวจเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการลักลอบ หรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างสมรรถนะให้หน่วยปฏิบัติงานมีความพร้อมในการปฏิบัติงานทุกสถานการณ์

๔.๘ นำเทคโนโลยีการติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่า (GISTDA) เพื่อแจ้งเตือนและใช้ในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

๔.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการลาดตระเวนทั้งทางบกและทางอากาศอย่างเข้มข้น เช่น การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UVA) ใช้เทคโนโลยีการลาดตระเวนโดยประยุกต์ใช้ระบบ GPS & GIS เป็นต้น

๔.๑๐ กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ

๔.๑๑ กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบทั้งหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้เชิงบูรณาการไม่ให้มีการบุกรุกทำลาย

๔.๑๒ พัฒนาและขยายผลระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart patrol) มาใช้ในการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าไม้

๔.๑๓ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รอบกันชน

๕. เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ โดยจัดโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ จัดนิทรรศการ ให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา

๕.๒ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็งในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า โดยกรมป่าไม้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการให้ความรู้ด้านวิชาการและฝึกทักษะ

๕.๓ ฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

๕.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า เพื่อบูรณาการทำงานร่วมกันในรูปแบบประชารัฐ

๕.๕ สนธิกำลังในการควบคุมไฟฟ้าโดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๖ จัดการเชื้อเพลิงโดยการทำแนวกันไฟและลดปริมาณเชื้อเพลิง โดยจัดตั้งธนาคารกิ่งไม้ใบไม้

๕.๗ นำเทคโนโลยีและสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

๕.๘ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๖. สร้างความเข้มแข็งของระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันรักษาป่าระดับชาติ โดยปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- บูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่า

- ติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์

- เป็นศูนย์กลางในการควบคุม สั่งการ การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันรักษาป่ากับประชาชน

- พัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้ อย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์

- สร้างระบบฐานข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก

๖.๒ บูรณาการระบบสารสนเทศทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ โดยดำเนินการกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของระบบการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ระดับชาติ (National Forest Inventory)

- นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

- จัดทำฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้โดยเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรป่าไม้กับทรัพยากรอื่น เช่น ดิน น้ำ ธรรณี และข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ติดตามและตรวจสอบสภาพป่าไม้โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ บันทึกข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time) และดำเนินการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงอย่างทันท่วงที (๑ เดือนในพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและ ๓ เดือนในพื้นที่อื่น ๆ) ซึ่งต้องมีหน่วยงานที่มีภารกิจติดตามตรวจสอบและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ ในการกำกับดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time) ตลอดจนมีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูล ฯ เพื่อการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลาย

๗. ยึดคืนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ วิเคราะห์/จำแนกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงหรืออ่อนแอต่อการลักลอบหรือบุกรุกพื้นที่ป่าของประเทศ

๗.๒ จัดทำฐานข้อมูลคดีป่าไม้ที่เชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการเร่งรัดการบังคับคดีตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

๗.๓ ดำเนินคดีพื้นที่ที่ถูกบุกรุกโดยมีเอกสารสิทธิ์ทางราชการที่มีขอบด้วยกฎหมาย

๗.๔ เร่งตรวจสอบดำเนินคดีพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกบุกรุกทำลายจากนายทุนที่ผิดกฎหมาย

๗.๕ เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนและดำเนินคดี

๗.๖ ดำเนินการรื้อถอน รีสอร์ทหรือพืชผลอาสิน
ในพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และฟื้นฟูให้คืนสภาพป่าดั้งเดิม

๗.๗ กำหนดมาตรการป้องกันการลักลอบตัดไม้
ในพื้นที่ป่าเป็นกรณีพิเศษในพื้นที่ป่าที่อยู่ใกล้โรงงาน
อุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นปัจจัยการผลิต เช่น โรงกลั่นสุรา โรงไฟฟ้า
ชีวมวล เป็นต้น

๓.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน

เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน
ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ผลักดัน พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้มีกฎหมาย
รองรับการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยชุมชน อนุญาตให้ประชาชนที่ดูแลรักษาป่าได้ใช้ประโยชน์
จากป่าอย่างถูกกฎหมาย สร้างแรงจูงใจให้พี่น้องประชาชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา
และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืน มีโครงสร้างการบริหารในรูปแบบ
คณะกรรมการ ๓ ระดับ เพื่อถ่วงดุลตรวจสอบการใช้อำนาจซึ่งกันและกัน ได้แก่ คณะกรรมการนโยบาย
ป่าชุมชน มีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน คณะกรรมการป่าชุมชน
ประจำจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย
เป็นประธาน มีอำนาจในการพิจารณาจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่จังหวัด และคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน
เป็นผู้ขอจัดตั้ง ควบคุม ดูแล และกำหนดกฎกติกาการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน

โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ เขต คือเขตเพื่อการอนุรักษ์และเขตเพื่อการใช้ประโยชน์
ได้ทั้งการเก็บหาของป่า การศึกษาเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
โดยชุมชน พื้นที่ที่สามารถนำมาขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชน ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ใกล้พื้นที่ชุมชน
พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่ชุมชนร่วมกันดูแลรักษาและปลูกฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ รวมทั้งพื้นที่อื่นของรัฐหรือพื้นที่
สาธารณะประโยชน์ที่ชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น กรมป่าไม้มีเป้าหมายดำเนินกิจกรรมส่งเสริม
การจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศที่อยู่โดยรอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในรัศมีไม่เกิน ๕ กิโลเมตร เนื้อที่
ประมาณ ๑๐ ล้านไร่ จำนวน ๑๕,๐๐๐ ป่าชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๑๘,๐๐๐ หมู่บ้าน ซึ่งป่าชุมชน
ที่ดำเนินการจัดตั้งแล้ว และมีอายุโครงการเป็นไปตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๖๒
ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีเนื้อที่ ๕ ล้านไร่ จำนวน ๗,๒๑๓ ป่าชุมชน
โดยชุมชนมีส่วนร่วม ๘,๔๒๐ หมู่บ้าน

เป้าหมาย : พื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน โดยการ
มีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า ๒,๘๘๓ ป่าชุมชน

แนวทางการย่อย : ๑. ส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน
๒. พัฒนาและเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการพื้นที่
ป่าชุมชน

๓. สร้างเครือข่ายภาคประชาชน เอกชน และประชาสังคม
มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว

๔. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ได้รับการส่งเสริมการบริหารจัดการป่าชุมชน
โดยการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชนไม่น้อยกว่า ๒,๘๘๓ ป่า
ชุมชน

๒. พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพบริหาร
จัดการเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า
๑๐,๐๐๐ไร่

๓. เครือข่ายป่าชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
จำนวน ๗๖ เครือข่าย (จังหวัด)

๔. ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าไม้
๒๐ แห่ง

วิธีการ :

๑. ส่งเสริมจัดตั้งและการบริหารจัดการป่าชุมชนโดยการ
มีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมโครงการ

๑.๒ ส่งเสริมเตรียมการจัดตั้งป่าชุมชนตาม พ.ร.บ.
ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๓ ส่งเสริมการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนตาม พ.ร.บ.
ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔ การจัดทำแนวเขตและแบ่งบริเวณการใช้ประโยชน์
ป่าชุมชน

๑.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่า โดยสนับสนุน
จากภาครัฐ

๒. ส่งเสริมและพัฒนาแล้วมีการบริหารจัดการโดยการ
มีส่วนร่วม

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ พัฒนาป่าชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งและส่งเสริมแล้ว

๒.๒ จัดทำแปลงสาธิตป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน

๒.๓ ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการจัดการป่าชุมชน

๒.๔ การพัฒนาป่าชุมชนเพื่อก้าวสู่วิสาหกิจชุมชน

๒.๕ พัฒนาป่าชุมชนเป็นแหล่งพันธุ์กรรมพืชเพื่อผลิตเมล็ดไม้พันธุ์ดี

๒.๖ ส่งเสริมการปลูกป่ากันชน รวมทั้งพัฒนาและขยายผลเพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้

๓. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒ ประชุมคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๓ สร้างความรู้ความเข้าใจ พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐและชุมชน

๓.๔ จัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชน ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๕ จัดทำบัตรประจำตัวกรรมการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ประเมินการกักเก็บคาร์บอน

แนวทางการดำเนินการ

๔.๑ ศึกษาการกักเก็บคาร์บอนในป่าชุมชนตามข้อตกลง Paris Agreement เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ

๔.๒ การจัดทำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาป่าชุมชน

๔.๓ การศึกษาและประเมินมูลค่าป่าชุมชน

๕. ส่งเสริมปลูกสมุนไพร

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในป่าชุมชน

๕.๒ พัฒนาการใช้ประโยชน์สมุนไพรในป่าชุมชน

๖. พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับทรัพยากรท้องถิ่นและเกื้อกูลธรรมชาติอย่างเหมาะสม

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ สาธิตและส่งเสริมระบบวนเกษตร เกษตรธรรมชาติ หรือเกษตรเชิงอนุรักษ์

๖.๒ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการใช้ประโยชน์ จากป่าที่เหมาะสมของประชาชน

๖.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริม รายได้ให้ชุมชน เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, สวนป่า, ส่งเสริมการจ้างงานประชาชนในท้องถิ่นหน่วยงาน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

๖.๔ จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติในป่าชุมชน

๗. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ สร้างเครือข่ายป่าชุมชน องค์กรและราษฎร ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๗.๒ พัฒนาป่าไม้ร่วมกับองค์กรและเครือข่ายแบบ บูรณาการ

๗.๓ จัดทำโครงการพุทธรักษา โดยมีพระสงฆ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และจัดทำรายละเอียดขอบเขตที่ปักธง

๗.๔ ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายภาครัฐ และเอกชน

๘. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป่าชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายป่าชุมชน รวมถึง สำรวจ และจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนที่มีศักยภาพ ในการพัฒนาต่อยอดการบริหารจัดการป่าชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อประสานองค์กรภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในการสนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชน

๘.๒ พัฒนาป่าชุมชนให้เป็นฐานในการสร้างกลุ่มหรือ เครือข่ายความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในชุมชน

๘.๓ สร้างเครือข่ายป่าชุมชน ของ ประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือและถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่าง ป่าชุมชนทั้งเครือข่ายป่าชุมชนระดับอำเภอ เครือข่าย ป่าชุมชนระดับจังหวัด และระดับภาคและระดับประเทศ

๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่าย
ป่าชุมชนทุกระดับ

๘.๕ พัฒนาและสร้างป่าชุมชนต้นแบบในแต่ละภูมิภาค
หรือให้ครอบคลุมตามความหลากหลายของระบบนิเวศป่าไม้
ของประเทศ และดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลป่าชุมชนต้นแบบ
ที่มีผลงานดีเด่นในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และ
ระดับประเทศ ประชาสัมพันธ์ป่าชุมชนต้นแบบให้เป็นที่รู้จัก
อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมและสนับสนุนป่าชุมชนต้นแบบให้
สามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน

๙. อนุรักษ์และพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
ป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้
วิจัยและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์
ทรัพยากรป่าไม้

๙.๒ ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทั้งใน
และต่างประเทศในการบริหารจัดการความหลากหลายทาง
ชีวภาพ และสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และ
ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๐. ลดการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์
ที่ใกล้สูญพันธุ์และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ อนุรักษ์ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หายากและใกล้
สูญพันธุ์

๑๐.๒ ศึกษาวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่
ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๑๐.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ให้ความรู้ และสร้าง
ความตระหนัก ให้กับชุมชนในด้านการอนุรักษ์ พื้นฟู และ
ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์
ที่มีความสำคัญสูง

๑๑. จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ มีฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้
เพื่อการจัดการ

๑๑.๒ พัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ
ป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล

๑๑.๓ เชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อน
การดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย
ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑๒. ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการ
อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ เสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการ
ทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง
กับความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๒ ศึกษาและวิจัยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์
ที่เหมาะสมกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๑๒.๓ ขับเคลื่อนและดำเนินงานตามนโยบายแผน
มาตรการที่เกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพตามหลักการค่าบริการเชิงนิเวศ
(PES: Payment for Ecosystem Service)

๓.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบ เป็นธรรม
เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกับป่าอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน

เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ
เกี่ยวกับปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่มีมาอย่างยาวนาน สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และ
เปิดโอกาสให้ประชาชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ของรัฐได้อย่างถูกกฎหมาย โดยในพื้นที่
รับผิดชอบของกรมป่าไม้มีพื้นที่ถึง ๑๒.๕ ล้านไร่ รัฐบาลได้จัดทำ พ.ร.บ. คณะกรรมการนโยบายที่ดิน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (คทช.) เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม
และยั่งยืน ซึ่งกรมป่าไม้ได้นำแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มาดำเนินการแก้ไขปัญหา
ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๓, ๔, ๕
ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้ มีพื้นที่เป้าหมาย ๓.๙ ล้านไร่

ตามโครงการ คทช. ได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการมาขับเคลื่อนการดำเนินงาน ๓ คณะ
ประกอบด้วย **คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเป็นประธาน และอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่จัดหาที่ดินของรัฐ
เพื่อส่งให้ **คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน และอธิบดีกรมที่ดิน
เป็นกรรมการและเลขาฯ มีหน้าที่จัดคนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดลงในแปลงที่ดิน และ
คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เป็นประธาน และอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขาฯ ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ

การตลาด และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในโครงการ ดังนั้นความสำเร็จของโครงการนี้
ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและการอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ป่าไม้

ในปัจจุบันการพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ฯ โดยมี ปกท.ทส.
เป็นประธาน มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ ฯ โดยการอนุญาต
จะยึดหลักอนุญาตให้เท่าที่จำเป็นตามความเหมาะสมของศักยภาพพื้นที่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมและประชาชน และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติเป็นสำคัญ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีนโยบายเชิงรุกให้มีการจัดตั้ง
“ชุดปฏิบัติการ คทช.อำเภอ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ” ขึ้น ให้เป็นหน่วยปฏิบัติงานสร้างความเข้าใจ
กับพี่น้องประชาชนในการนำมาตรการไปสู่การปฏิบัติ และเร่งรัดดำเนินการจัดที่ดินทำกินเพื่อแก้ไข
ปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ต่อไป

โดยในส่วนในพื้นที่ที่เหลืออีก ๘.๖ ล้านไร่ กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตาม
กรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ตามมติ ครม. ๒๖ พ.ย. ๖๑
ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓, ๔, ๕ ที่อยู่หลัง มติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑ และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑, ๒ ก่อนคำสั่ง
คสช.ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับ
เจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่า ไม่มีการบุกรุกป่าเพิ่ม รวมทั้งต้องปลูกต้นไม้รอบขอบแปลงที่ดิน
ในจำนวนที่กำหนดตามสภาพความลาดชันของแต่ละพื้นที่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ปฏิบัติในการอยู่อาศัย
ทำกินในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย หากมีการบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติมหลังจากนี้จะจับกุมดำเนินคดี
ให้ถึงที่สุดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือนายทุน

พร้อมทั้งได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ และได้ดำเนิน
โครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้” ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานหลักการในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
ลำธารในลักษณะผสมผสานกิจกรรมการปลูกป่าควบคู่กับการปลูกไม้เศรษฐกิจ ลักษณะการปลูกไม้
หลายระดับหลายชั้นเรือนยอดลดหลั่นกันไปจนถึงไม้ระดับพื้นล่างเป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะการปลูกพืช
ของราษฎรจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ

เป้าหมาย :

๑. ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ได้รับการจัดการให้อยู่อาศัย/
ทำกินได้อย่างมั่นคงเป็นธรรมและยั่งยืน
๒. กำหนดแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่
ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ที่ชัดเจนและถูกต้อง
๓. พัฒนาการฐานข้อมูลที่ดินป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์
และกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางย่อย :

๑. จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการ
ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
๒. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขต
ป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. สำรวจทรัพยากรป่าไม้และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

๔. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม

๕. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย ๙,๘๐๑,๑๖๙ ไร่

๒. มีแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ชัดเจนเป็นที่รับทราบและยอมรับของประชาชน

- มีหลักเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ อาทิ ป่าชุมชน พื้นที่อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ฯลฯ

- มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ตามหลักสากลและเอกสารค่าการรังวัด

- การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์และการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

๓. มีฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้

๔. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้รับการตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในโครงการจัดทำที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

วิธีการ :

๑. จัดทำแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่

แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อจำแนกสถานะพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน เพื่อนำกรอบมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ไปปฏิบัติ โดยมีการทำการประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทำการสำรวจขอบเขตและการใช้ที่ดิน จัดทำขอบเขตหมู่บ้าน จำแนกกลุ่มการนำมาตรการไปปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้กับราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑) เพื่อนำมา

อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน
ตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)

๑.๒ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔,
๕ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และ
ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดินของราษฎรเพื่อนำ
ข้อมูลไปดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจต่อไป

๑.๓ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำ
ชั้น ๑, ๒ ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑
สำรวจรังวัดแปลงที่ดินให้ราษฎร (ตามมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑)
เพื่อการควบคุมพื้นที่ และดำเนินการจัดระเบียบการใช้ที่ดิน
ตามมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑.๔ ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในลุ่มน้ำ
ชั้น ๑, ๒ หลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และ
ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. ที่ ๖๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยการสำรวจการใช้ที่ดิน เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการ
ปลูกป่าแบบมีส่วนร่วม โดยร่วมกับราษฎรในการออกแบบคัดเลือก
พันธุ์ไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า

**๒. จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎร
ตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่
เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล**

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ จัดทำฐานข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดิน
ป่าไม้ที่เป็นระบบ ชัดเจน และสะดวกในการตรวจสอบ
โดยการเชื่อมโยงข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้
กับข้อมูลบุคคล คือ การนำหมายเลขบัตรประจำตัว
ประชาชน ๑๓ หลัก มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการครอบครอง
และใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทุกประเภท

๒.๒ ตรวจสอบและติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ป่าไม้ของราษฎร ตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้
ระดับพื้นที่

**๓. จำแนกที่ดินป่าไม้ให้เหมาะสมและจัดทำแนวเขต
ป่าไม้ให้ชัดเจนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน**

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ จัดหาเครื่องมือการรังวัดให้ทันสมัย อาทิ กล้องรังวัด Total Station เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมชนิด ๒ ความถี่

๓.๒ สำรวจ/รังวัดจัดทำแนวเขตที่ดินป่าไม้ทุกประเภท/พื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ให้ชัดเจนและยั่งยืน โดยให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน/หน่วยงานของรัฐอื่น และเป็นที่รับทราบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปรับปรุงและจำแนกแนวเขต เช่น ชีตแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในระวางแผนที่ และภาพถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ และ ๑ : ๔,๐๐๐ การใช้ค่าพิกัดดาวเทียมที่ได้จากหมุดหลักฐานแผนที่ เป็นต้น

๓.๓ จัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในภูมิประเทศจริงที่ถาวร เช่น หลักเขต ร้วสีเขียว (Green Belt Project) ขุดคันคู สร้างทางตรวจการณ์ ฯลฯ จัดทำหลักเขต/ป้ายหรือเครื่องหมายแสดงเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้

๓.๔ จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินมาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ และ ๑ : ๕๐,๐๐๐ หรือมาตราส่วนอื่นที่เหมาะสมในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล และจัดทำค่าการรังวัดเป็นเอกสารและข้อมูลดิจิทัล

๓.๕ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในเขตพื้นที่ป่าไม้ได้โดยผ่านกระบวนการที่ทางราชการกำหนด

๓.๖ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทาง ขั้นตอน และผลการปฏิบัติงานให้สังคมรับทราบ และตรวจสอบได้ และจัดเก็บแผนที่อ้างอิงแนวเขตที่ชัดเจนไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ประเมินและจำแนกเขตพื้นที่ป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สำรวจและจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้

๔.๒ จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกำลังผลิตของป่า

๕. จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ รวบรวมข้อมูลที่ดินป่าไม้ทุกประเภท แบ่งหมวดหมู่ เพื่อจัดทำข้อมูลในระบบดิจิทัล

๕.๒ สร้างความเชื่อมโยงข้อมูลที่มีกับหน่วยงาน
ภายในและภายนอก

๕.๓ สํารวจ วิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลที่มีอยู่และเกี่ยวข้อง
เพื่อให้ฐานข้อมูลมีความทันสมัย และใช้ประโยชน์ใน
การบริหารจัดการด้านการป่าไม้

๕.๔ พัฒนาแอปพลิเคชัน และเผยแพร่ให้สามารถ
เข้าถึง และใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

๖. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการ
ใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ ศึกษาวิจัยชนิดไม้ที่เหมาะสมกับภูมิประเทศ
และภูมิอากาศ

๖.๒ ศึกษาวิจัยรูปแบบการปลูกและการจัดการสวนป่า
อย่างครบวงจร

๖.๓ ศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

๖.๔ วิจัยพัฒนาการจัดการและการใช้ประโยชน์ป่าไม้
ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมอย่างครบวงจร

๗. ตรวจสอบและออกหลักฐานการอนุญาตให้เข้าทำ
ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ จังหวัดและสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องถิ่น
ส่งเรื่องราวคำขอให้กรมป่าไม้พิจารณา

๗.๒ พิจารณาและประมวลเรื่องเสนอคณะอนุกรรมการ
กลั่นกรองการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๗.๓ ประมวลเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาการ
ใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๗.๔ ออกหนังสืออนุญาตตามแบบ ป.ส. ๒๓

๗.๕ ตรวจติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไข

๘. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ ดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้
ได้รับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วม ๓๐ แห่ง

๘.๒ ดำเนินการสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนโดยรอบพื้นที่ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่านันทนาการ ภายใต้กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือในการลดปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างยั่งยืน

๘.๓ สร้างแหล่งจุดใจให้ประชาชนและชุมชนทั่วไป มีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ที่สามารถใช้ประโยชน์ทางนันทนาการเพิ่มขึ้น

๘.๔ เป็นการสร้างรายได้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น จากการประกอบอาชีพรองรับการให้บริการการท่องเที่ยว และเกิดการหมุนเวียนเงินตราจากการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

๘.๕ กรมป่าไม้สามารถจัดเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

๙. จัดการป่าสงวนแห่งชาติ

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของกรมป่าไม้สำหรับบริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๙.๒ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วม

๑๐. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ สำหรับให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๑๐.๒ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วม

๓.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเทศไทยต้องมีพื้นที่สีเขียว ๕๕ % หรือ ๑๗๗.๙๔ ล้านไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๕ % พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ๑๕ % และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชน ๕ % (ภายใน ปี พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๓ % พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ๑๒ % และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชน ๓ %)

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน ภายใต้การดำเนินการเรื่อง **การป้องกันและปราบปราม การบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้** เป็นการดูแลป้องกันพื้นที่ที่มีสภาพป่า และปราบปรามการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ให้มีการบุกรุกเพิ่ม ดำเนินการเรื่อง **การส่งเสริมการสร้างป่าชุมชน** เป็นการดูแลพื้นที่ป่าไม้ที่อยู่ใกล้ชุมชนเพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ให้มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ดำเนินการเรื่อง **การจัดการที่ดินป่าไม้** เป็นการควบคุมพื้นที่ป่าไม้โดยกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ เพื่อการบริหารจัดการ รวมถึงการกำหนดพื้นที่ฟื้นฟู เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ในส่วนของกรมป่าไม้ รับผิดชอบพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจ สร้างกลไกและส่งเสริมให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินกรรมสิทธิ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ตามโครงการ คทช. ภายใต้การดำเนินการเรื่อง **การส่งเสริมป่าเศรษฐกิจ (ไม่มีค่า)**

กรมป่าไม้ดำเนินการผลักดัน พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ยกเลิกไม้หวงห้ามในที่ดินกรรมสิทธิ์ให้ประชาชนสามารถตัดไม้มาใช้สอยและค้าขายได้โดยไม่ต้องขออนุญาต และให้ประชาชนที่ปลูกต้นไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากรัฐนำไม้มาใช้สอยได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ เช่น สปก. ที่ดินคม ที่ราชพัสดุ คทช. เป็นต้น

กรมป่าไม้ได้จัดตั้งสำนักเศรษฐกิจการป่าไม้ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการร่วมกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อส่งเสริมการปลูกและการค้าไม้อย่างครบวงจร และผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากไม้ป่าปลูก รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ไม้จากป่าปลูกมากยิ่งขึ้น โดยร่วมกับภาคเอกชนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย คงทนและสวยงาม และพัฒนากล้าไม้พันธุ์ดี เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจ พร้อมทั้งผลักดันการส่งออกไปขายยังต่างประเทศ ทั้งใน EU และจีน เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยจะดำเนินการทบทวนกฎหมาย มติ ครม. และระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกไม้และการค้าไม้ พัฒนาระบบการรับรองไม้ให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงกับระบบ NSW

นอกจากนี้ยังมีการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีงานวิจัยด้านป่าไม้กับประชาชนทั่วไปและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต่าง ๆ ด้วย

จะพบว่าข้อมูลจากกรมที่ดิน ในปัจจุบันที่ดินประเทศไทยที่เอกชนถือกรรมสิทธิ์ มีเนื้อที่ ๑๓๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๔ ของพื้นที่ประเทศ และมากกว่าร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ดังกล่าวถูกปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ หลังจากที่ได้มีการปรับแก้กฎหมายให้ประชาชนสามารถปลูกและตัดไม้ได้โดยสะดวกไม่กระทบสิทธิ์และไม่เพิ่มภาระให้แก่ประชาชนแล้ว หากภาครัฐโดยกรมป่าไม้ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบจะเป็นการอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดธุรกิจและอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก มีไม้ไว้ใช้สอยในประเทศอย่างเพียงพอลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านการเศรษฐกิจด้านการส่งออกไม้ไปต่างประเทศ
ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น และเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย

เป้าหมาย :

๑. พื้นฟูป่าเสื่อมสภาพ
๒. ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ

แนวทางย่อย :

๑. ปลุกฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม โดยกรมป่าไม้ (พื้นที่ดินของรัฐ)
๒. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้
๓. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.
๔. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทางคืนผืนป่า
๕. พัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการป่าไม้สู่ชุมชน
๖. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร

๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย

๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้และสมุนไพรอย่างครบวงจร

๑๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นฟูพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม จำนวน ๑,๖๐๘,๓๒๕ ไร่
๒. พื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำ พื้นที่ ๑, ๒ (คทช.) จำนวน ๑๕๔,๙๗๐ ไร่
๓. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ราษฎรถือครองได้รับการปรับเปลี่ยนจากปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นปลูกป่าผสมผสาน จำนวน ๔๕๒,๕๕๐ ไร่
๔. ปลูกไม้ใช้สอย ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง จำนวน ๒๗,๗๕๐ ไร่
๕. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการป่าไม้ จำนวน ๑๐ ชุมชน
๖. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินของเอกชน จำนวน ๔๒๐,๐๐๐ ไร่
 - พื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจ และ ปริมาณผลผลิต ภัณฑ์ไม้ที่ได้รับการรับรองเพิ่มขึ้น
๗. พื้นที่ป่าเศรษฐกิจในที่ดินของรัฐ
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ ก่อนมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑
 - พื้นที่ คทช. ลุ่มน้ำชั้น ๓, ๔, ๕ หลังมติ ครม. ๓๐ มิ.ย. ๔๑

วิธีการ :

๘. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานราชการและงานวิจัยด้านการป่าไม้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๑. **ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล**

แนวทางการดำเนินงาน

๑.๑ การจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่

๑.๒ จัดทำแผนฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมในพื้นที่เป้าหมาย โดยกำหนดเป็นแผนระยะยาว เพื่อให้การดำเนินงานฟื้นฟูป่าไม้มีความต่อเนื่อง และสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ

๑.๓ จำแนกพื้นที่และจัดทำแผนที่ป่าเสื่อมโทรมและภูเขาหัวโล้นเพื่อการฟื้นฟูทั่วประเทศ

๑.๔ น้อมนำแนวพระราชดำริ และหลักวิชาการมาใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่

๑.๕ ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และที่ดินของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมาย

๑.๗ จัดทำแปลงสาธิต แปลงวิจัย เพื่อเป็นแปลงปลูกป่าตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒. **ส่งเสริมและสนับสนุนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม**

แนวทางการดำเนินงาน

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๒.๒ ปรับทัศนคติชุมชนในเขตป่าและใกล้เคียงให้เข้ามามีส่วนร่วม

๒.๓ สนับสนุนภาคเอกชนให้มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility ; CSR) ในรูปแบบประชารัฐ

๒.๔ อนุญาตให้เอกชนหรือประชาชนเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อปลูกสร้างสวนป่า หรือดำเนินกิจกรรมการฟื้นฟูป่าไม้

๓. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรในรูปแบบครูป่าไม้ (ด้านการฟื้นฟู)

๓.๒ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เช่น หน่วยป่าไม้เคลื่อนที่ ครูป่าไม้ เป็นต้น

๔. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูป่าตามแนวเขตชายแดน

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการปลูกฟื้นฟูตามแนวชายแดน โดยจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดระดับอำเภอ

๔.๒ ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วม (JBC)

๕. ส่งเสริมการสร้างป่าในพื้นที่ราษฎรถือครองในรูปแบบสร้างป่าสร้างรายได้

แนวทางการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ ฯ เป็นการดำเนินงานไปพร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ด้านการส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรักษาป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มิให้ถูกทำลาย โดยราษฎรต้องมีการเรียนรู้เกิดความเข้าใจและยอมรับในข้อตกลงของชุมชนให้มีส่วนร่วมและปฏิบัติ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ราษฎรเป็นผู้รักษาป่าสามารถยังชีพอยู่กับป่าอย่างกลมกลืนแบบมีส่วนร่วม

๕.๒ ด้านการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายจนเสื่อมโทรมให้คืนสภาพอุดมสมบูรณ์ โดยให้มีทั้งไม้ป่าที่เป็นไม้ดั้งเดิมของพื้นที่และไม้เกษตรที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ราษฎรเพื่อให้ได้ป่าที่มีสภาพใกล้เคียงป่าธรรมชาติ

๕.๓ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมลดรายจ่ายสร้างรายได้จัดกระบวนการให้ราษฎรมีความรู้จัดการผลผลิตจากโครงการ ฯ

๖. ส่งเสริมการปลูกตามเงื่อนไข คทช.

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ พื้นฟูพื้นที่ป่าลุ่มน้ำชั้นที่ ๑, ๒ (คทข.)

๖.๒ วิจัยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์สมุนไพรและของป่า

๗. พื้นที่ตรวจยึดดำเนินคดี/ทวงคืนผืนป่า

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ส่งเสริมให้ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่ปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็น ปลูกป่าผสมผสาน และให้ราษฎรที่เข้าร่วมมีรายได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

๗.๒ พื้นฟูป่า

๘. พัฒนาคณะความรู้ด้านการป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๘.๑ เพิ่มองค์ความรู้ในการผลิตกล้าไม้สายพันธุ์ดีให้กับชุมชน เกษตรกรผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๒ เพิ่มองค์ความรู้การจัดการไม้สวนป่าเพื่อเพิ่มมูลค่า การใช้ประโยชน์ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ให้กับชุมชน เกษตรกร ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

๘.๓ เพิ่มองค์ความรู้การเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็ก และของป่าจากการจัดการพื้นที่ป่า คทข. ๑ - ๒

๘.๔ จัดทำฐานข้อมูลวิชาการป่าไม้จากการสำรวจการจัดการ พื้นที่ป่าเสื่อมสภาพในพื้นที่ คทข. ๑ - ๒

๙. พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๙.๑ ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ มติ ครม. ที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มพื้นที่สวนป่าเศรษฐกิจรวมถึงเงื่อนไข การปลูกไม้เศรษฐกิจ จากหน่วยงานต่าง ๆ

๙.๒ พัฒนากฎหมายใหม่เพื่อการส่งเสริมการปลูกไม้ เศรษฐกิจแบบครบวงจร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตป่ารวมถึง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นทุนระยะยาว

๙.๓ พัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้านไม้เศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกร เช่น ลดขั้นตอนการอนุญาต การตัดไม้ การขนส่งไม้ การขอตั้ง โรงงานแปรรูปไม้ ฯลฯ

๑๐. จัดเตรียมพื้นที่รองรับการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบ ครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๐.๑ กำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของ
ประเทศ โดยมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ
ภูมิศาสตร์เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจของ
ประเทศที่เหมาะสม

๑๐.๒ ประเมินความเหมาะสมของพื้นที่ส่งเสริมปลูกไม้
เศรษฐกิจสำหรับพื้นที่ปลูกไม้โตเร็วในระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูก
ใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ

๑๐.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจ
ในที่ดินเอกชน

๑๐.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มสวนป่าเศรษฐกิจ
โดยอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เสือมโหรีม
(ลุ่มน้ำ ชั้น ๓, ๔, ๕) และพื้นที่ที่ได้อนุญาตในโครงการของ คทช.

๑๐.๕ พื้นฟูและพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการปลูกไม้ในเขต
ส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ

๑๐.๖ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกป่าเศรษฐกิจ
ในที่ดินของตนเอง ด้านการบริหารจัดการสวนป่า ระเบียบ กฎหมาย
มาตรการลดหย่อนภาษี แหล่งรับซื้อไม้ และรวมถึงนวัตกรรม

๑๐.๗ สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า โดยชนิด
ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกของตลาด

๑๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่ สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๑๑.๑ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

- สนับสนุนกล้าไม้คุณภาพแก่ผู้ปลูกสวนป่า
โดยชนิด ปริมาณ สอดคล้องกับความต้องการ และกลไกของตลาด

- ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าเพื่อเพิ่มปริมาณไม้
ในประเทศ

- สนับสนุนการปลูกต้นไม้ที่มีมูลค่าภายใต้ทฤษฎี
เศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบวนเกษตร

-
- ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ และไม่มีค่า หายาก เช่น สัก พะยูง ตะเคียนทอง ฯลฯ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและการอนุรักษ์
 - เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับไม้โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส สนประติพัทธ์ สะเดา กระถินณรงค์ เป็นต้น
 - ส่งเสริมการปลูกต้นไม้เพื่อป้องกันการแพร่กระจาย ดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็น วัตถุดิบในการผลิตทั้งภายในประเทศและการส่งออก
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการในการเพิ่มผลผลิต และรายได้ แก่ผู้ปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๑.๒ สนับสนุนกล้าไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและ พื้นที่สีเขียว

- เพาะชำกล้าไม้คุณภาพแจกจ่ายประชาชนหน่วยงาน ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และผู้สนใจเพื่อส่งเสริมการ มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ เพื่อพื้นที่สีเขียว ทั้งไม้โตเร็วและไม้โตช้า
- เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการผลิต กล้าไม้
- ติดตามและประเมินผลการแจกจ่ายกล้าไม้ และการปลูกต้นไม้ ตามหลักสถิติ รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๒. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมไม้เศรษฐกิจ แบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย

- วิจัยเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วม

- พัฒนาและต่อยอดงานวิจัยด้านป่าไม้สู่เชิงพาณิชย์
- สนับสนุน ส่งเสริมการวิจัย และสร้างวัฒนธรรม

การวิจัยแบบบูรณาการ

๑๒.๒ พัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านป่าไม้

- พัฒนากลไกและบูรณาการงานวิจัยด้านป่าไม้
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานวิจัย (Infrastructure)

เครื่องมือ และเทคโนโลยี การวิจัยให้เหมาะสมและทันสมัย

- เสริมสร้างและสนับสนุนผลงานวิจัยให้มีมาตรฐาน

- ผลงานวิจัยสามารถนำไปขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

- พัฒนาระบบติดตามและประเมินผล

- พัฒนาศักยภาพนักวิจัย และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

- พัฒนาองค์การการวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ระดับชาติ

- ประสานความร่วมมือการวิจัยด้านป่าไม้ทั้งใน

และต่างประเทศ

๑๒.๓ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีผลการวิจัยด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิจัยด้านป่าไม้ และให้บริการข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Network)

- เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

- บริการทางด้านวิชาการป่าไม้เชิงรุก โดยหน่วย

ปฏิบัติการเคลื่อนที่ (Mobile unit)

- ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้

เพื่อสร้างอาชีพรายได้ และต่อยอดเชิงพาณิชย์

- สร้างเครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

๑๓. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๓.๑ พัฒนาบุคลากรในด้านการส่งเสริมไม้เศรษฐกิจ การเพาะชำกล้าไม้

๑๓.๒ ศึกษาและวิเคราะห์ชนิดไม้ที่มีมูลค่า รวมทั้งองค์ความรู้ ในด้านการปลูกการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์และ การตลาด

๑๓.๓ พัฒนาเทคนิคการใช้ประโยชน์ไม้ที่มีมูลค่าเทคนิค การเพาะชำกล้าไม้ เพื่อสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑๓.๔ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการปลูกป่าเศรษฐกิจ

๑๓.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านป่าไม้

- จัดทำข้อมูลด้านพลังงานจากไม้และชีวมวล

- รวบรวมและจัดทำข้อมูลด้านป่าไม้เพื่อสนับสนุน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- รวบรวมและจัดทำงานวิจัยสมุนไพรและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๓.๖ พัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลไม้เศรษฐกิจ
แบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) รวมถึงช่องทางในการเข้าถึง
ข้อมูลและการรับบริการ

๑๔. พัฒนามาตรการทางการคลัง การเงิน และระบบตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจปลูกไม้เศรษฐกิจ

แนวทางการดำเนินงาน

๑๔.๑ พัฒนาระบบและกลไกมาตรการทางการคลัง
และการเงินเพื่อส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจรจัดตั้ง
กองทุนส่งเสริมไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร รวมถึงมาตรการต่าง ๆ
เพื่อจูงใจให้ประชาชนปลูกไม้เศรษฐกิจมากขึ้น

๑๔.๒ จัดหาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน ในการปลูกป่า
เศรษฐกิจรูปแบบต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๑๔.๓ ประสานเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชน
ที่ดำเนินการส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร
ให้ส่งเสริมการปลูกหรือรับซื้อผลิตผลที่ผลิตในที่ดินที่มี
การใช้ประโยชน์อย่างถูกกฎหมาย

๑๔.๔ ส่งเสริมบทบาทธุรกิจภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการ
ปลูกไม้เศรษฐกิจ

๑๔.๕ พัฒนาระบบและกลไกทางการตลาดไม้เศรษฐกิจ
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

๑๔.๖ สนับสนุนการตั้งวิสาหกิจชุมชน ผลิตเชื้อเพลิง
ชีวมวลไม้โตเร็ว

๑๕. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจ แบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๕.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและ
สร้างเครือข่ายผู้ปลูกป่าที่เข้มแข็ง

๑๕.๒ สร้างเกษตรกรและผู้ประกอบการไม้เศรษฐกิจต้นแบบ

๑๕.๓ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายผู้ปลูกป่า

๑๕.๔ เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกป่าต่าง ๆ และแหล่งรับ
ซื้อไม้ เพื่อประโยชน์ในด้านบริการจัดการสวนป่าการส่งเสริม
การลงทุน ด้านการตลาด

-
-
- ๑๕.๕ ส่งเสริมปลูกไม้เศรษฐกิจสำหรับเกษตรกรรายย่อย
- ๑๕.๖ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
ด้านไม้เศรษฐกิจสู่เกษตรกรและผู้ประกอบการ
- ๑๕.๗ ผลักดันไม้เศรษฐกิจสู่การพัฒนาอาชีพเกษตรกร
และผู้ประกอบการ

**๑๖. พัฒนาระบบการรับรองด้านป่าไม้ที่ต้องตามกฎหมาย
ที่ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน (Forest Certification System)**

แนวทางการดำเนินงาน

๑๖.๑ พัฒนา National Criteria & Indicators (C&I)
และ Chain of Custody (CoC) ที่เหมาะสมในการจัดการทรัพยากร
ป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑๖.๒ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วน
ในการดำเนินการตามมาตรฐานการรับรองป่าไม้ (Forest certification)
ของชาติ

๑๖.๓ ดำเนินการผลักดันมาตรฐานของชาติให้เป็น
ที่ยอมรับและเทียบเท่ามาตรฐานระดับสากล

๑๖.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้ประกอบการ
เพื่อยกระดับสู่มาตรฐานของชาติ

๑๖.๕ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจากป่าไม้
และสมุนไพรครบวงจร เพื่อให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่
ใช้ผลิตผลจากป่าไม้และสมุนไพร

๑๗. บริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย

แนวทางการดำเนินงาน

๑๗.๑ พัฒนาและบูรณาการศูนย์และสถานีวิจัยที่มีอยู่แล้ว
เพื่อรองรับงานวิจัยทั้งหมดของกรมป่าไม้

๑๗.๒ พัฒนาและบูรณาการห้องปฏิบัติการงานวิจัยในทุก ๆ
ด้านเพื่อเป็นมาตรฐานสากล

๑๗.๓ พัฒนาศักยภาพนักวิจัยและการวิจัยด้านการป่าไม้
เพื่อมาตรฐานสากล

๑๗.๔ พัฒนาและบูรณาการแหล่งรวมพันธุ์กรรมพืช
ที่ใช้ในการทดลองวิจัยและจัดเก็บเมล็ดไม้พันธุ์ดี

๑๗.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้สายพันธุ์ดีสู่ชุมชน

๑๗.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยี
เพื่อการวิจัยสู่มาตรฐานสากล

๑๗.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย

๑๗.๘ ส่งเสริมและบำรุงรักษาแปลงปลูกป่าเพื่อการวิจัย

๑๘. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

๑๘.๑ ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่างานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

๑๘.๒ สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาสวนป่าเศรษฐกิจ และการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๑๘.๓ ส่งเสริมและถ่ายทอดนวัตกรรมต่าง ๆ ในการปลูก และการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ของ เกษตรกรหรือชุมชน

๑๘.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้ ทั้ง ๔ ภาค เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๑๘.๕ ส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะในรูปแบบ ต่าง ๆ

๑๘.๖ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านป่าไม้และ ระบบสารสนเทศ

๑๘.๗ สัมมนาและฝึกอบรมองค์ความรู้งานวิจัยสู่ชุมชน

๑๘.๘ บริหารจัดการงานวิจัยด้านป่าไม้เพื่อขอรับความคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญา

๑๘.๙ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้และของป่า

๑๘.๑๐ พัฒนาศูนย์ส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่าทั้ง ๒ ศูนย์

๑๘.๑๑ จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า ๑๐ กลุ่ม

๑๘.๑๒ ส่งเสริมและจัดการเพาะชำกล้าของป่าเพื่อชุมชน

๑๙. สนับสนุนการดำเนินการวิจัยที่ใช้ผลผลิตจากป่าไม้ และสมุนไพรอย่างครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๑๙.๑ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจากป่า การปลูกในถิ่นกำเนิดและนอกถิ่นกำเนิด

๑๙.๒ ศึกษาและสำรวจปริมาณและความหนาแน่นของพืช สมุนไพรในป่า

๑๙.๓ ศึกษาสาระสำคัญในพืชสมุนไพรหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

๑๙.๔ จัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ของพืชสมุนไพรในรูปแบบศูนย์เรียนรู้เพื่อถ่ายทอดสู่ชุมชน

๑๙.๕ จัดตั้งศูนย์รวมพันธุ์เพื่อการเรียนรู้พืชสมุนไพรหายากในแต่ละท้องถิ่น

๑๙.๖ ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

๑๙.๗ ศึกษาและสำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรที่มีศักยภาพทางยา

๒๐. สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้และการจัดการสวนป่าไม้เศรษฐกิจแบบครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

๒๐.๑ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างฐานความรู้ในงานด้านป่าไม้

- พัฒนานวัตกรรมวัสดุทดแทนไม้เพื่อเสริมสร้างผลิตภาพของชุมชน

- วิจัยและพัฒนาไม้และของป่าในสวนป่าเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มมูลค่าและการใช้ประโยชน์

- วิจัยและพัฒนาคุณภาพของการบูรเพื่อการใช้ประโยชน์

- ศึกษาการสกัดดีเอ็นเอจากชิ้นไม้สกุล Hopea และไม้สกุล Shorea

- ศึกษาการใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนสวนยางพาราเป็นปายาง แบบยั่งยืน : หลักฐานจากวิธีการทดลองทางเลือกในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย

๒๐.๒ การวิจัยและพัฒนางานป่าไม้

- พัฒนาสายพันธุ์ลูกผสมพันธุ์ไม้สกุลอะคาเซียเพื่อสวนป่าและอุตสาหกรรม

- ศึกษาการจัดการสวนป่าสักอย่างยั่งยืนเพื่อเกษตรกร (ระยะที่สอง)

- ศึกษาการใช้ประโยชน์สีเสียดเปลือกและสีเสียดแก่น

- ศึกษาการใช้ประโยชน์ไม้ตามศักยภาพการใช้

-
- วิจัยและพัฒนานวัตกรรมไม้เพื่อเศรษฐกิจชุมชน
 - ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแมลงและเห็ดราในระบบนิเวศป่าสนและการใช้ประโยชน์เนื้อไม้สน
 - ศึกษาและทดสอบความเพิ่มพูนทางพันธุ์ของสัก
- ๒๐.๓ เพิ่มศักยภาพงานวิจัยด้านป่าไม้ให้เป็นมาตรฐานสากล
- ๒๐.๔ ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงและความสัมพันธ์ของป่าไม้เพื่อการเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ในขั้นพื้นฐาน
- ๒๐.๕ พัฒนาต่อยอดการนำเอาผลการวิจัยประยุกต์ไปใช้ทดลองแก้ไขปัญหาหรือนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ
- ๒๐.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัยสถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
- ๒๐.๗ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วน

๓.๕ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง

และเขตชนบท

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลรักษาป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน โดยจัดทำแผนที่ข้อมูลพื้นที่ป่าที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนการดูแลรักษาต่อไป พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ในการดูแลรักษาต้นไม้ โดยจัดชุดปฏิบัติการรุกขกรไปสาธิตและฝึกอบรมวิธีการบำรุงรักษาต้นไม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยเฉพาะต้นไม้ “ทรงปลูก” ตามพื้นที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดชุดครูป่าไม้ไปให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรักและหวงแหนในต้นไม้และทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ประชาชนได้อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี

กรมป่าไม้จะสนับสนุนกล้าไม้ให้ประชาชนร่วมปลูกต้นไม้ในที่อยู่อาศัยและส่งเสริมให้อปท. เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและสนับสนุนกล้าไม้ เพื่อเป็นแหล่งนันทนาการและการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนบริเวณใกล้เคียง โดยกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ และติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในภาพรวมจากการแปลตีความจากภาพถ่ายดาวเทียมซึ่งปัจจุบันได้มีการสำรวจทุก ๆ ปี ต่อไป

เป้าหมาย :

๑. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียว

แนวทางย่อย :

๑. จัดตั้งและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทในพื้นที่ของหน่วยงานกรมป่าไม้
๒. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
๔. พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางประชารัฐ

ตัวชี้วัด :

๑. พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่
๒. สนับสนุนกล้าไม้เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ๕๐๐ ล้านกล้า
๓. จำนวนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า ๔๕๐ แห่ง
๔. จำนวนศูนย์ปฏิบัติการรกรกรป่าไม้ ๓๗ ศูนย์

วิธีการ :

๑. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้มีพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๑.๒ กำหนดเป้าหมายสัดส่วนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่เหมาะสม
- ๑.๓ จัดตั้งป่าในเมืองที่เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท
- ๑.๔ ดูแล บำรุง รักษาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๒. พัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีศักยภาพเพื่อเป็นแหล่งนันทนาการ

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒.๑ ประชุมแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรอบพื้นที่
- ๒.๒ สำรวจพื้นที่ วางผังบริเวณ แบ่งเขตการจัดการและประเมินศักยภาพพื้นที่
- ๒.๓ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการเป็นแหล่งนันทนาการ

๒.๔ กำหนดพัฒนากิจกรรมนันทนาการ

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑ สำรวจความต้องการกล้าไม้ของประชาชน/หน่วยงาน
ท้องถิ่น

๓.๒ สนับสนุนกล้าไม้ เพื่อนำไปปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว
ในเขตเมืองและชุมชน

๓.๓ สนับสนุนกล้าไม้แก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน
รัฐวิสาหกิจ วัด โรงเรียน และประชาชนทั่วไปเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๔ ติดตามและประเมินผลการนำกล้าไม้ไปปลูกเพื่อเพิ่ม
พื้นที่สีเขียว

๓.๕ สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการติดตามและการเข้าร่วมการ
ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓.๖ พัฒนาและส่งเสริมกล้าไม้ประจำท้องถิ่น

๓.๗ พัฒนากล้าไม้พันธุ์ดี

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ สร้างความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐ
ประชาชน และเอกชนในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง
และเขตชนบท

๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและเขตชนบท

๔.๓ เสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนในการจัดการป่าในเมือง

๔.๔ สร้างแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๕. ส่งเสริมและพัฒนางานด้านรุกขกร

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ จัดตั้งศูนย์ประสานงานชุดปฏิบัติการงานด้านรุกขกร
กรมป่าไม้

๕.๒ สร้างเครือข่ายรุกขกรในพื้นที่ทั่วประเทศ

๕.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านรุกขกรให้แก่
หน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

๕.๔ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการทั่วประเทศ
เพื่อให้เป็นมาตรฐานสากล

๕.๕ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานรุกขกร และการจัดการด้านรุกขกร

๓.๖ แนวทางการพัฒนาที่ ๖ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

เป้าหมาย :

๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย
๒. ระบบบริหารงานมีประสิทธิภาพ
๓. บุคลากรมีสมรรถนะสูง
๔. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
๕. มีระเบียบกฎหมายที่ทันสมัย
๖. บูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศและ
เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการป่าไม้อาเซียน

แนวทางย่อย :

๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารจัดการ
ทรัพยากรป่าไม้
๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้ โดยจัดทำแผนพัฒนาทุกด้าน
เพื่อรองรับการพัฒนางานป่าไม้
๓. พัฒนากฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
๔. การพัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
๕. การให้บริการการอนุญาตและการรับรองด้านการป่าไม้
๖. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

ตัวชี้วัด :

๑. ระบบสารสนเทศได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน
๒. มีการสรรหาและบริหารบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล
๓. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานที่ได้รับการพัฒนาด้าน
การปฏิบัติราชการตามแผนงานภายในระยะเวลาที่กำหนด
๔. มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่า
๕. ระดับความพึงพอใจต่อการรับบริการของผู้ใช้บริการ
๖. กฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง ได้รับการปรับปรุงและ
แก้ไขให้มีประสิทธิภาพตามหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตย
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเป็นไปตามมาตรฐานสากล
๗. มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา
กฎหมาย
๘. ร้อยละโครงการความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
ประสบความสำเร็จ
๙. การบริการด้านการอนุญาตและรับรองด้านการป่าไม้ได้รับ
การบริหารจัดการ
๑๐. ร้อยละ ๘๐ ของผู้มาขอรับบริการได้รับใบรับรองชนิด
และคุณภาพไม้ที่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้กำหนด

วิธีการ :

๑. ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมและทันสมัย

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑.๑ เชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งองค์กร
- ๑.๒ เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๓ เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการการใช้ข้อมูล
- ๑.๔ พัฒนานวัตกรรมการให้บริการสารสนเทศ เช่น AI เป็นต้น
- ๑.๕ สร้างหน้าจอแสดงผล (DASH BOARD) สรุปสำหรับผู้บริหาร
- ๑.๖ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการป่าไม้
- ๑.๗ พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในด้านการรวบรวม จัดเก็บข้อมูล และการเรียกใช้ข้อมูล
- ๑.๘ พัฒนาอุปกรณ์สารสนเทศให้พอเพียงกับการใช้งานของเจ้าหน้าที่

๒. พัฒนาการบริหารจัดการงานป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพการบริหารองค์กรในทุกระดับ ทั้งด้านโครงสร้าง ระบบงาน และการบริหารบุคคล
- ๒.๒ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในด้านต่าง ๆ ตามบริบทของการพัฒนา ประเทศ
- ๒.๓ พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อรองรับการพัฒนางานในทุกด้าน
- ๒.๔ พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ ระหว่างประเทศ
- ๒.๕ พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อรองรับการบริหารงานป่าไม้

๓. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย และกฎหมายลำดับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

- ๓.๑ วิเคราะห์และทบทวน กฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ทุกระดับ
- ๓.๒ เสนอขอพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการป่าไม้ที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป่าไม้

๔. พัฒนาด้านความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ การบูรณาการความร่วมมือด้านการป่าไม้ กับอาเซียน
และนานาชาติ รวมถึงองค์การภาครัฐ และองค์กรที่มีใช้ภาครัฐ

๔.๒ รองรับการอนุมัติตามพันธกรณีด้านการป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง
ในความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

๔.๓ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามข้อตกลงและพันธกรณี
ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๔ นำกลไกความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ
มาดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม

๔.๕ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามแผนและข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง
ทรัพยากรป่าไม้ภายใต้ประชาคมอาเซียน

๔.๖ ส่งเสริมศักยภาพให้กับบุคลากรของกรมป่าไม้ให้มี
ความพร้อม / มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๔.๗ เสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ
ด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศ

๕. ด้านการอนุญาต

แนวทางการดำเนินงาน

๕.๑ ให้บริการการอนุญาตด้านอุตสาหกรรมไม้/ ไม้และของป่า
/ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้/การนำไม้และของป่าเคลื่อนที่

๕.๒ ดำเนินการตาม พ.ร.บ. เลื่อยโซยนต์

๕.๓ ติดตามตรวจสอบการให้บริการหลังการอนุญาต

๕.๔ เพิ่มศักยภาพการอนุญาตด้านการป่าไม้

๕.๕ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการอนุญาต

๖. ด้านการรับรอง

แนวทางการดำเนินงาน

๖.๑ พัฒนาระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้

๖.๒ ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจ
พิสูจน์ไม้

๗. ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ป่าไม้และตรวจพิสูจน์ไม้

แนวทางการดำเนินงาน

๗.๑ ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานไม้และผลิตภัณฑ์
ป่าไม้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล

๗.๒ ออกใบรับรองชื่อชนิด (ชื่อวิทยาศาสตร์) และคุณสมบัติไม้
เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบตามชนิดไม้ทั้งตามกฎหมายในประเทศ
และตามข้อตกลงหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าไม้

๗.๓ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ตามหลักวิชาการ
ด้านการตรวจพิสูจน์เนื้อไม้เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของกรมป่าไม้
ในด้านการดำเนินคดีด้านป่าไม้

๗.๔ พัฒนาเทคโนโลยีโดยการใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์
ในการตรวจพิสูจน์ไม้

๗.๕ จัดตั้งห้องปฏิบัติการในการจัดทำฐานข้อมูล DNA ของไม้

สรุปกรอบแผนปฏิบัติการ
ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
กรมป่าไม้

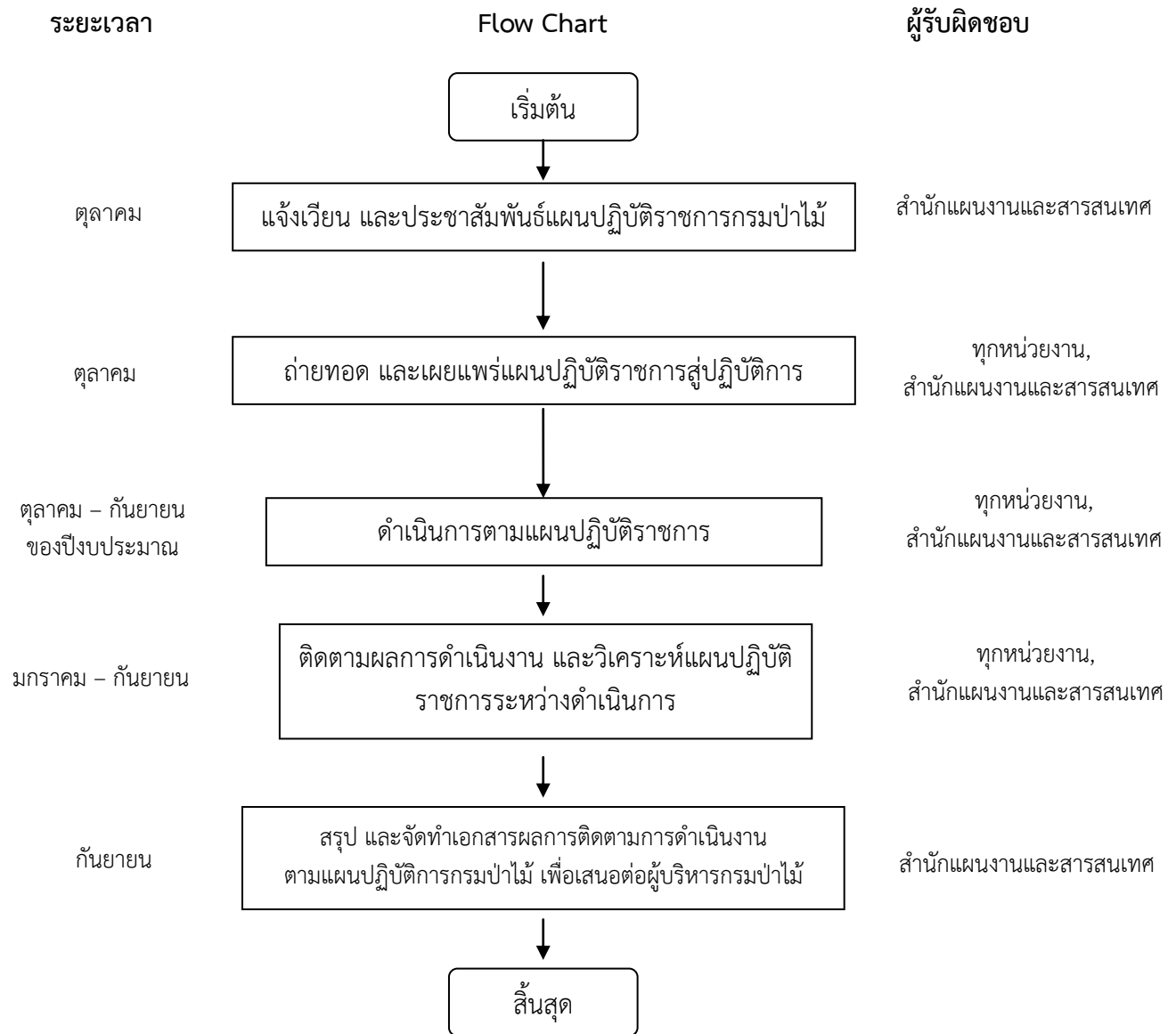

୧୫

ॐ

৯৯

การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ

คณะผู้จัดทำ
แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กรมป่าไม้

ที่ปรึกษา

นายสุรชัย อจลบุญ	อธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายวันชัย จริยาเศรษฐโชค	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายบรรณรักษ์ เสริมทอง	รองอธิบดีกรมป่าไม้	ที่ปรึกษา
นายมานัส ปานมน	ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ	ที่ปรึกษา

ผู้จัดทำ

นางวิศุตรา อินทองแก้ว	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ สำนักแผนงานและสารสนเทศ	ผู้จัดทำ
นายนิรุฒ มโนรัตน์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ	ผู้จัดทำ
นางเกศกนก จงสุขสันติกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้จัดทำ

กรมป่าไม้

สำนักแผนงานและสารสนเทศ

61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900

0 2561 4292 ต่อ 5227